

SITRA

Sitran selvityksiä

86

Aasia haastaa valtio- ja demokratia- käsitystämme uudistumaan

Teppo Turkki
Helmikuu 2015

© Sitra 2015

Sitran selvityksiä 86

ISBN 978-951-563-903-5 (nid.)

ISBN 978-951-563-904-2 (PDF) www.sitra.fi

ISSN 1796-7104 (nid.)

ISSN 1796-7112 (PDF) www.sitra.fi

Julkaisua koskevat tiedustelut:

julkaisut@sitra.fi tai p. +358 294 618 991

Erweko Oy, Helsinki 2015

Sitran selvityksiä -sarjassa julkaistaan
Sitran tulevaisuustyön ja kokeilujen tuloksia.

Painotuote
4041 0032

Sitran Itä-Aasian strateginen tutkimus- ja seurantahanke

SITRAN TEHTÄVÄ ON RAKENTAA huomisen menestyvää Suomea ja ennakoida tulevaisuuden muutosvoimia sekä seurata ja tutkia muutosten vaikutuksia kansainväliseen kilpailukykyymme ja suomalaisiin. Tämä paperi käsittelee Kiinan ja Itä-Aasian globaalia vahvistumista ja sen vaikutuksia Suomeen, tunnistaa muutospaineita, jotka kohdistuvat Eurooppaan ja länsivaltioihin sekä kuvaa haasteita, jotka heijastuvat demokratiakäsityksemme ja yhteiskuntamme toimivuuteen.

Sitra käynnisti 2012 kolmevuotisen Itä-Aasian strategisen tutkimus- ja seurantahankkeen. Hankkeessa on analysoitu, mitä vuosia jatkunut ja meneillään oleva maailman taloudellisen kasvun sekä globaalin vallan painopisteen siirtyminen lännestä itään eli paradigmanmuutos kohti Aasiaa tarkoittaa. Seurannan painopiste on ollut ensisijaisesti Itä-Aasian maat, Kiina, Japani, Etelä-Korea, Singapore ja Taiwan eli historiallisen kiinalaisen kulttuurin vaikutuspiiri.

Itä-Aasian strategisen tutkimus- ja seurantahankkeen tavoitteet ovat olleet:

- Seurata maailman taloudellisen kehityksen ja globaalin vallan painopisteen siirtymistä lännestä itään, analysoida siirtymisen myötä syntyvän paradigmanmuutoksen elementtejä sekä tulkita muutoksen merkitystä Suomelle,
- Rakentaa kansainvälisiä verkostoja Suomen ja Itä-Aasian välillä, tunnistaa relevantteja itäaasialaisia toimijoita sekä tehdä yhteistyötä Japanin, Kiinan, Etelä-Korean ja Taiwanin tutkimuslaitosten, ajatushautomoiden sekä asiantuntijoiden kanssa.
- Identifioida kestävä hyvinvoinnin, vihreän talouden ja Aasian ikääntyviin yhteiskuntiin liittyviä haasteita ja mahdollisuuksia Suomelle.

Tuloksista on raportoitu Aasian taloudellisen kehityksen osalta aiemmin Sitran Työpaperissa *Katse itään – Suomi on kirjoitettava sisään Aasian nousuun*¹ (4.2.2014). Paperi käsitteli Itä-Aasian maiden talouskehitystä, Aasian kaupungistumista, uuden keskiluo-kan nousua, globaaleja pelisääntöjä luonnonvarojen ja resurssien riittävyydelle sekä ilmastonmuutokselle. Paperissa esitettiin myös neljä politiikkasuositusta siitä, miten Suomen läsnäoloa ja yhteistyötä voitaisiin Aasiassa vahvistaa. Seurantatyöstä on raportoitu kahden vuoden aikana myös erilaisina tausta-artikkeleina, selvityksinä ja analyysinä päättäjille, blogeina, lehti- ja radiohaastatteluina sekä useissa luennoissa ja esityksissä Suomessa ja ulkomailla.

Sitran Itä-Aasia hanke on toteutettu pääasiassa Taiwanista käsin, jossa hankkeen vetäjä, Sitra Fellow Teppo Turkki, on työskennellyt vierailevana tutkijana Taiwanin kansallisen Chengchin yliopiston kansainvälisten suhteiden tutkimusinstituutti IIR:ssä² Taipeiissa.

Taipeiissa 2.2.2015

Teppo Turkki

Sitra Fellow

1 http://www.sitra.fi/julkaisut/Muut/Katse_itaan_tyopaperi.pdf

2 <http://iir.nccu.edu.tw/main.php>

藥 醫 行 興

中 大 醫 學 X 光

中 大 醫 學 X 光 化 驗 所
THE CHUNG TAI X-RAY & MEDICAL LABORATORY

飛 雨 軒 環 足
Puduan Foot Reflexology

道 恩 頭 頭
HAIR'S WAY

威 德 康
WELLNESS
38
38
2473 5224

MESSINA NIKKO

EW
EIKOWADA

大 眾 財 務
PUBLIC FINANCE

清 淨 園
酒 啤 開 始
www.hongcho.com.hk
國 產 製 造

612
5B
周 大 福 CHOW TAI FOOK
真 誠 · 永 恆
sincerity · eternity

Sisällys

Executive Summary	4
1 Johdanto	6
"Aasian nousu haastaa läntisten valtioiden ja yhteiskuntamallin toimintakykyä ja käsitystämme demokraattisesta yhteiskunnasta."	
2 Edessä ei ole kilpailua arvoista vaan tehokkuudesta	9
"Arvokilpailun analysointi ei ole enää agendalla."	
3 Lännän monopoli älykkääseen hallintoon on mennyttä	11
"Haasteina ovat ne mallit, joilla nykyiset läntiset valtiot ja niiden hallintomekanismit globaalin kilpailun aikana toimivat."	
4 Aasian nousun lyhyt historia	13
"Itä-Aasian maiden menestyksen taustalla on ollut vähäinen halu kumartaa vapaita markkinavoimia."	
5 Länneä itään: mikä ajaa muutosta?	17
"Globalisaatio ja maiden taloudellinen keskinäisriippuvuus ovat muuttaneet kansallisten politiikkojen asemaa pysyvästi."	
6 Aasiassa kehittymässä tehokkaampi valtiomalli	20
"Nykykiinalaiset pitävät järjestelmäänsä toimivana. Yhdeksän kymmenestä kiinalaisesta pitää Kiinan nykyistä kehityssuuntaa oikeana."	
7 Kiina hakee mallia Singaporesta	23
"Singapore pystyy tuottamaan kehittyneen hyvinvointiyhteiskunnan palvelut huomattavasti halvemmalla mitä Euroopassa ja länsimaissa."	
8 Strateginen Kiina, meritokratia ja kasvun mandaatti	25
"Kiinan johto ei yritä ratkoa isoja, keskeisiä ja monimutkaisia yhteiskunnallisia haasteitaan samaan aikaan."	
9 Idässä myös vaikeat haasteet	27
"Vuonna 2030 Aasiassa tulee asumaan arviolta yli puolet maailman vanhenevasta väestöstä."	
10 Uusi Aasia-ilmiö ja läntisen demokratian haaste	29
"Idän vaatimus on yksinkertaisuudessaan lähes murskaava: muuttukaa!"	
Kirjallisuutta	31

Executive Summary

SUOMI, EUROOPPA JA LÄNTISET VALTIOT kohtaavat Aasian nousun myötä toimintamallin, josta on tulossa mahdollinen vaihtoehto sille, miten valtiot voivat nykyisessä globaalissa kilpailussa ja aikamme asymmetristen tilanteiden virrassa toimia toisin, tehokkaammin ja kilpailukykyisemmin. Aasian tuoma haaste lännelle on paradoksaalinen ja vakava.

Demokratianäkökulmasta lännen ongelmia ovat poliittisten toimijoiden, puolueiden ja poliitikkojen, kyvyttömyys sekä näköalattomuus saada aikaan pitkään aikavälin korjaavia päätöksiä. Harva Yhdysvalloissa ja Euroopassa näyttäisi oikeasti tietävän, miten hoitaa rakenteellisen muutoksen myötä tapahtuva perinteisten ammattien katoaminen ja työn uudelleen organisoituminen. Miten hallita automaation ja robotiikan myötä tapahtuva keskiluokkaisen työpaikkojen katoaminen ja sosiaalisen sekä taloudellisen epätasa-arvon kasvaminen? Miten estää yhteiskuntien fyysisten rakenteiden ja infrastruktuurien haperoituminen ja rahoittaa uuden rakentaminen? Miten löytää vastuullisia ja sosiaalisesti kantavia poliittisia ratkaisuja maissa, joissa on samanaikaisesti suurtyöttömyyden kasvusta syntyvä rakenteellinen paine sekä kriisi yhdistettynä kasvavaan julkiseen velkaongelmaan? Samaan aikaan valtaa on siirtynyt erilaisille lobbais- ja intressiorganisaatioille sekä uusille mitä erilaisempien marginaaliryhmien harrastamalle painostustyölle. Kaikki haluavat itselleen, ja paljon.

Valtioiden ja hallitusten suorituskyky sekä taloudellinen tehokkuus ovat aiemmin muodostaneet Yhdysvaltojen ja Euroopan keskeiset toimintaedellytykset. Mutta tänään maat, jotka ovat rakentuneet läntisen edustuksellisen demokratian mukaisiksi, kohtaavat useita viheliäisiä ja isoja kriisejä useimmilla yhteiskunnan ja talouden rintamilla. Tilanne lännessä on kriisiytynyt: jos valtioita lännessä ei aleta radikaalisti uudistamaan, niin tuntemamme nykyinen hyvinvointiyhteiskuntamalli – ja sitä kautta demokraattinen traditiomme toimia – heikkenevät merkittävästi.

Micklethwait ja Wooldridge näkevät, että menossa on globaali ja Kiina-vetoisen Aasian sekä paikalleen jäähäntäneen lännen taloudellispoliittinen kilpailu uudesta tehokkaammasta valtiomallista. Tätä prosessia he kutsuvat ”neljänneksi vallankumoukseksi”. Meneillään olevan globaalin muutoksen keskiössä ei ole demokratian itsensä kriisi, tai läntisten yhteiskuntien perusteiden horjuminen. Haasteina ovat ne mallit, jolla nykyiset läntiset valtiot ja

niiden hallintomekanismit globaalin kilpailun aikana toimivat. Kysymys on taloudellisesta kilpailusta, pääsystä ja omistuksesta maapallon resursseihin, huippuosaamisesta, kyvystä innovaatioihin, yrittäjyydestä ja työteliäisyydestä – ei niinkään filosofisista uskomuksista, uskonnoista tai teoreettisimmista periaatteista.

Kiina haluaa omaan maahansa Piilaakson innovaatiokulttuurin, Singaporen tehokkaan, meritokraattisen sekä strategisesti johdetun yhteiskunnan, japanilaisten tuotteiden ja palveluiden laadukkuuden sekä korealaiset chaebolit, kansainväliset yritykset.

Singapore on nykyesimerkki siitä, minkälaista ajattelua kungfutselainen historia ja yhteiskuntapoliittinen ajattelu synnyttää. Kun lännessä valtio on avoin sekä avokätinen julkisissa palveluissaan, edustaa Singaporen malli meritokratiaa ja eliitin valtaa, sekä kansalaisille tarjottavissa julkisissa palveluissa laadukasta niukkuutta. Kungfutselaista perintöä kantava yhteiskunta odottaa yksilöiltä paljon työn tekemistä ja edellyttää kansalaisilta suurempaa vastuullisuutta suhteessa omaan elämään. Valtio tarjoama julkinen panostus tapahtuu ihmisten elämän lähtökohtien ja alun tukemiseen koulutuksen ja terveydenhoidon kautta.

Pekingin näkökulmasta katsottuna Singapore on onnistunut luomaan onnistuneen modernin kiinalaiskulttuurisen meritokratian ja vahvaan valtioon perustuvan yhteiskuntamallin, joka pystyy tarjoamaan asukkailleen maailmanluokan koulutus-, sosiaali- ja terveyspalvelut. Kiinan päämääränä on mahdollisimman tehokas, toimiva ja konkreettiseen suorituskykyyn pystyvä hallinto, joka kykenee viemään läpi maan vaikeita rakenteellisia uudistuksia kuten terveydenhoidon uudelleenjärjestely, koulutus- ja pankki- sekä finanssijärjestelmien uudistaminen, huolehtimaan universaalista sairausvakuutuksesta ja eläkkeistä kaikille kiinalaisille, ratkaisemaan massiiviset ympäristö-, saaste- ja vedensaantihankkeet, sekä manageroimaan valtion omistamien teollisuuslaitosten uudistamis- ja yksityistämishjelmat.

Aasiassa ymmärretään myös, että pelkkä markkinoiden ja vientiteollisuuden vahvistaminen ei enää riitä; keskeistä ja tärkeää politiikkaa on kehittää itse yhteiskuntaa ja sen palveluja. Aasialaisen yhteiskunnan tulee mahdollistaa uuden keskiluokan pyrkimystä elää sosiaalisesti sekä laadullisesti parempaa elämää.

Taloukasvun rinnalla odotetaan yhteiskuntien sosiaalista kehittymistä, yksilöiden oman tilan ja vapauden lisääntymistä ja parempia julkisia palveluja. Itäaasialaisille nuorille sukupolville ja nousevalle keskiluokalle kysymykset vaikuttamismahdollisuuksista, kuulluksi tulemisesta ja osallistumisesta ovat tärkeitä. Paineet avoimempaan sekä läpinäkyvämpään politiikkaan ja hallintoon ovat kovenemassa Manner-Kiinassa mutta avointa, läntistä edustuksellista demokratiaa ei omaksuta. Aasialaiset näkevät Euroopan ja Yhdysvaltojen poliittisen stagnaation ja lännen kykenemättömyyden tehdä yhteiskuntaa eteenpäin vieviä päätöksiä.

Eurooppa ei ole aasialaisille tulevaisuus vaan historiaa. Kiinalainen yhteiskunta kehittyy omista taustalähtökohdistaan ja omasta historiallisesta kontekstistaan sekä narratiivistaan käsin.

Itä-Aasian nousu ja Aasian vuosisata ovat vakavampia haastajia kuin muut tämän hetkiset läntisten demokratioiden poliittisten johtajien aikaa ja julkista mediatilaa täyttävät ongelmat – kuten islamilainen terrorismi ja jihadismi, tai Venäjän uho ja voimapolitiikka. Näitä turvallisuuspoliittisia uhkia ja riskejä läntisten demokratioiden nykyiset yhteistyö-, turvallisuus- sekä puolustusrakenteet kykenevät vielä hallitsemaan.

Idän vaatimus on yksinkertaisuudessaan lähes murskaava: muuttukaa.

1 Johdanto

ISTUIN TAMMIKUUSSA 2014 Downton Abbey -tyylisen brittikartanon vanhan ruokasalin ovaalin muotoisen pöydän äärellä Länsi-Sussexissa Englannissa. Paikalla salissa oli yli 60 asiantuntijaa 25 eri maasta ja eri puolilta maapalloa: analyytikkoja, kansainvälisten suuryritysten asiantuntijoita, futuristeja, akateemisia tutkijoita, suurlähettiläitä ja poliittisia päättäjiä sekä useiden eri maiden hallitusten neuvonantajia.

Britannian hallituksen vuonna 1946 perustama ja Sir Winston Churchillin toisen maailmansodan jälkeen ideoima globaali keskustelufoorumi Wilton Park sijaitsee vanhassa, vuonna 1576 rakennetussa Wiston House -maalaiskartanossa laajojen ruohokenttien ja ikipuiden keskellä. Kartano on toiminut aina toisesta maailmansodasta kansainvälisen politiikan asiantuntijoiden ja päättäjien strategisena kohtauspaikkana ja luottamuksellisena keskustelufoorumina.

Agendallamme oli yksi kysymys: Mikä on ”vallan” tulevaisuus – miten valta maailmassa muuttuu, ja mitä vaikutuksia tällä muutoksella on globaaleihin toimijoihin, ja valtioihin, maanosiin, kansalaisiin ja yrityksiin vuonna 2040?

Chatham House -säännöillä käydyissä keskusteluissa haimme vastauksia analysoimalla eri maiden demograafisia kehitystrendejä, BRICS-maiden aktivoitua yhteistä politiikkaa ja päätöksiä rakentaa omia kansainvälisiä rahoitusorganisaatioita; arvioimalla Yhdysvaltojen hegemonisen aseman heikkenemistä kansainvälisillä areenoilla. Ja Kiinaa. Luotaamalla uusia viestintäteknologioita ja sosiaalisen median alustoja, NATO:n roolin muutosta sekä kansainvälisten järjestöjen epävarmaa tulevaisuutta – kuten YK:n heikkenevää asemaa. Miten itäisen ja eteläisen pallonpuoliskon massiivinen urbanisaatio- ja aluekehitys vaikuttaa ihmisten identiteetteihin, miten globaalisti kasvava taloudellinen epätasa-arvoisuus kärjistää uusia luokkaeroja? Mitä merkitsee afrikkalaisten ja eteläaasialaisten kokema

arvottomuudentunne globalisaatiossa? Miksi puolustusmenot eivät kasva Brasiliassa, ja miksi arabikevät sammui? Mikä vaikutus on lännen suunnattomalla julkisella velkaantumisella kehittyneiden maiden sisäiseen tasapainoon ja tulevaisuuteen sekä Euroopan maiden ja EU:n hyytymiseen?

Kolmen päivän tiiviin työskentelyn aikana pöydälle jäi vain yksi selkeä päähavainto, joka yhdisti kaikkia paikalla olevia: toisen maailmansodan ja kylmän sodan jälkeinen aika näytti vielä joitain vuosia sitten johtavan siihen, että eri puolilla maailmaa omaksuttaisiin EU-tyyppistä integraatiota, jossa vallan muodot olisivat pehmeämpiä, valtioiden yhteistyö perustuisi yhteisiin sopimuksiin ja kansainväliseen oikeuskäsitykseen, kauppasuhteisiin sekä jatkuvasti etenevään länsityyliseen demokratiaan, poliittiseen sekä taloudelliseen integraatioon.

Elämme aikaa, jossa menossa on useita globaaleja, syvästi perustavanlaatuisia, ristiriitaisia sekä yhtäaikaista kehityskulkuja ja valtavia muutoksia.

Kuten tänään tiedämme: näin ei ole käynyt. Elämme aikaa, jossa menossa on useita globaaleja, syvästi perustavanlaatuisia, ristiriitaisia sekä yhtäaikaista kehityskulkuja ja valtavia muutoksia. Kansainvälisestä taloudesta ja politiikasta on tullut kroonisesti asymmetristä. Venäjä etunäissä, ja useampia kehittyviä ja kehittyneitä maita pyrkii vahvistamaan suvereenisuuttaan ja löytävät takaisin menneeseen nationalismiinsa (Unkari, Turkki). Jotkut kokevat tarvetta käyttää ulko- ja sisäpolitiikassaan voimapolitiikkaa.

Aasian vuosisata on tapahtunut tosiasia, jota Yhdysvalloissa ja Euroopassa ei vielä kunnolla nähdä tai ymmärretä.

Vaikka maailman tulevaisuus näyttäyty tihenevänä kilpailuna taloudessa, innovaatioissa, pääsyssä sekä omistuksessa raaka-aineiden, energian ja mineraalien alkulähteille, oleellista nykymuutoksessa on siirtymisemme internetajan moninapaiseen, kulttuurien ja uskontojen määrittämään tunteiden, mielikuvien ja virtuaalisten totuuksien maailmaan. Raaka-aineiden, energian ja taloudellisten tarpeiden rinnalla valtiot, ryhmät ja yksilöt hakevat etujaan sekä arvoaan kulttuurisiin vaatimuksiin ja käsitteihin. Länsimaiset kristillispohjaiset arvomme, kuten edustuksellinen demokratia, yksilön oikeudet ja liberaali moniarvoisuus, saavat yhä kovaaäänisempiä haastajia ja horjuttajia autoritaarisista hierarkkisista valtioista tai fundamentaalisista järjestöistä.

Tänään raaka äärifundamentalismi, kuten islamilainen ISIS-järjestö ja Al-Qaida, iskevät murhaavasti Pariisissa sananvapautta laajasti viljelevän ranskalaisen Charlie Hebdo -lehden toimitukseen tappaen sarjakuvapiirtäjiä, ja juutalaisten elintarvikekauppaan murhaten tavallisia kansalaisia. Terroristit haluavat ajaa maailmaa vastakkainasetteluun ja äärimmäiseen arvokonfliktiin julkistamalla brutaaleja väkivaltavideoita ja lietsomalla pelkoa pystyäkseen alistamaan keskiaikaisella uhollaan muita omaan tahtoonsa – vaikka vain pieni murto-osa maailman muslimeista kannattaa väkivaltaa.

Venäjän uusi aggressiivisempi rooli Ukrainassa ja sotilaallinen uhittelu, joka on lännelle historiallisesti hämmentävää, voidaan myös nähdä – kuten David Brooks³ kirjoitti New York Timesin kolumnissaan syyskuussa 2014 – pyrkimyksenä kääntää Venäjän kilpailukyvyttömyys taloudessa ja heikkoudet demokraattisena yhteiskuntana kylmän sodan aikaiseksi ”vahvemman vallaksi”. Neljä vuotta sitten Pohjois-Afrikkaa kansanvaltaisemmaksi muuttanut arabikevät on kääntynyt useissa maissa sodiksi ja humanitaarisiksi katastrofeiksi.

Alkuvuodesta 2015 suomalaisten mediatodellisuutta täyttävät Euroopan sisäinen talouskriisi, Venäjän presidentti Putinin uho ja kansainvälisen toimintajärjestelmän uhmaaminen Ukrainassa, islamilainen terrorismi, eurooppalainen syvä työttömyys, kyberhyökkäykset, ilmastonmuutos sekä nuorten syrjäytyminen ja kasvavat laittoman maahanmuuton aallot Euroopan eteläisillä rajoilla. Kokonaisen maanosan todellisuus näyttäyty haperoituvana, monilta osin kaoottisena, turvallisuuden tunteita uhkaavana ja ennustamattomana.

Mutta Aasian pari vuosikymmentä jatkunut kehitys etenee. Maailmantalouden painopiste tekee vuosisataista paluutaan historiallisella nopeudella itään, Aasiaan ja Tyynenmeren alueelle. Aasian vuosisata on tapahtunut tosiasia, jota Yhdysvalloissa ja Euroopassa ei vielä kunnolla nähdä tai ymmärretä. Globaali paradigma muuttuu nyt. Ja tämä muutos on historiallisempi, syvempi, kokonaisvaltaisempi kuin mitä lyhyellä tähtäimellä näemme.

Aasian nousu haastaa suoraan ja epäsuoraan länttä aina sen ytimiin, valtion ja yhteiskuntamallin toimintakykyyn, käsityksiimme demokraattisesta yhteiskunnasta.

Lokakuussa 2014 Kansainvälinen valuuttarahasto IMF julkisti maailmaa koskevassa talouskatsauksessaan, että Kiina ohitti Yhdysvallat maailman suurimpana taloutena. Kiinan osuus ostovoimapariteetilla korjattuna oli 16.5 prosenttia koko maailmantaloudesta eli hienoisesti suurempi kuin Yhdysvaltojen 16.3 prosenttiosuus.

3 http://www.nytimes.com/2014/09/02/opinion/david-brooks-the-revolt-of-the-weak.html?_r=0

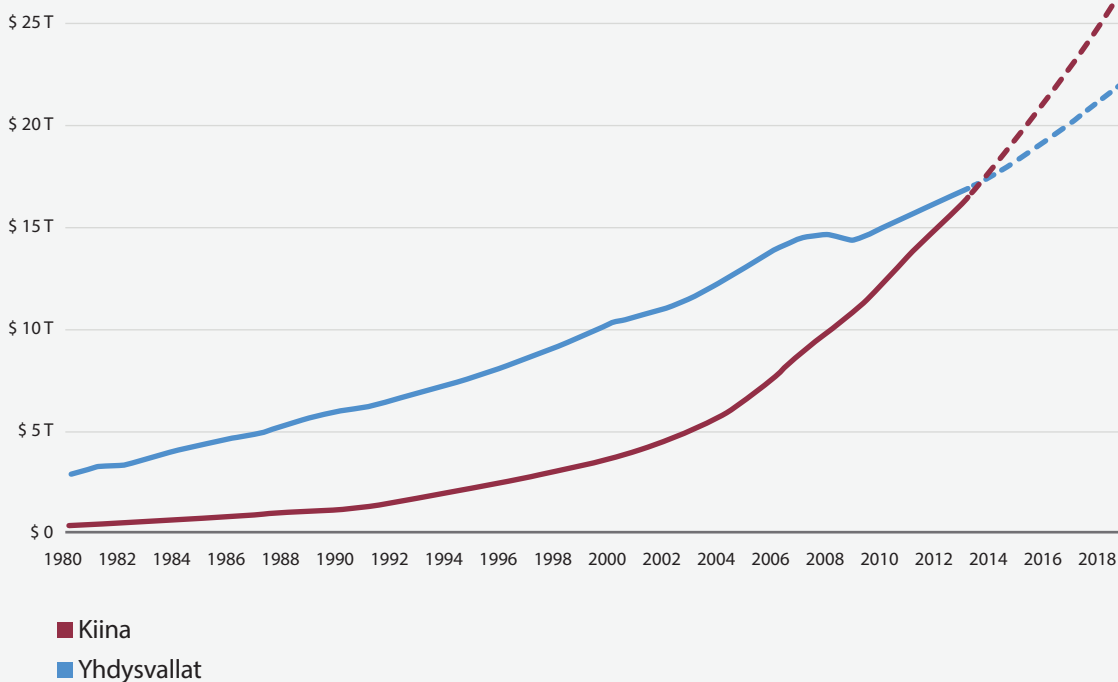
Tänään 60 % maailman väestöstä asuu Aasiassa, 37 % maailman BKT:stä tuotetaan Aasiassa, 40 % globaalista energiatarpeesta syntyy Aasiassa.

Aasian nousu haastaa suoraan ja epäsuoraan länttä aina sen ytimiin, valtion ja yhteiskuntamallin toimintakykyyn, käsityksiimme demokraattisesta yhteiskunnasta. Haastajina ovat idän nousun myötä kasvava hyperkilpailu lähes kaikilla sektoreilla ja kansainvälisessä taloudessa. Haastettaviksi ovat joutuneet nyt myös läntisten valtioiden ja poliittisten johtajien taidot ja kyky nähdä pidemmälle sekä toimia strategisesti. Nyt koetellaan hyvinvointiyhteiskuntiemme ja julkisten palvelujemme resilienssiä ja palvelujen tuottamisen tehokkuutta, taloudellisuutta ja yhteiskuntien innovatiivisuutta.

OECD:n arvioissa puolet maailman talouskasvusta tulee syntymään vuonna 2030 Aasiassa, jolloin Kiinan talous on jo puolitoistakertainen verrattuna Yhdysvaltoihin.

Lähde: IMF 2014

GDP based on PPP valuation of country GDP

2 Edessä ei ole kilpailua arvoista vaan tehokkuudesta

YKSI SITRAN ITÄ-AASIA HANKKEEN alkuvaiheen seurantakysymyksistä oli arvioida, miten lännen ja idän arvopohjat, kuten yksilön vapautta ja valinnan oikeutta korostava länsimaalainen demokratiakäsitys ja ”Aasian arvot”, yhteisöllisyys ja kungfutselaisuus sekä idän vanhat filosofiat sekä ajattelu, näkyvät Aasian viime vuosikymmenten historiallisen nousun taustalla. Lännen ja idän arvo maailman nähdään mielellään edelleen vastakkaisina: itä edustaa yhteisöllisyyttä, on kungfutselaisen autoritaarinen sekä tottelevaisuutta korostava. Länsi on juutalais-kristillinen, yksilökeskeinen, arvoliberaali ja vapaa.

Mutta kahden vuoden aikana lukuisissa keskusteluissani singaporelaisten, taiwanilaisten, kiinalaisten ja hongkongilaisten asiantuntijoiden kanssa kävi selväksi, että keskittyminen idän ja lännen arvopohjien kautta Aasian tulevaisuuskehityksen ja idän globaalin merkityksen analysointiin ei ole riittävä, tai mitenkään tarpeeksi selittävä tekijä. Ei edes Aasiassa. Arvokilpailun analysointi ei ole tänään monien agendalla, eikä siitä itse asiassa Aasiassa paljoa puhuta. Ei, vaikka vielä kymmenen-kaksikymmentä vuotta sitten idän taloudellisen nousun selitystä ja yhteiskuntapoliittista toisenlaisuutta perusteltiin eräänlaisella kollektiivisella pan-aasialaisuudella. Merkittävänä tämän keskustelun käynnistäjinä toimivat aikanaan Singaporen ensimmäinen pääministeri ja kaupunkivaltion patriarkka Lee Kuan Yew ja Malesian pitkäaikainen pääministeri Mahathir Mohamad in heidän kehitellessään 1980-luvulla ”aasialaisista arvoista” vaihtoehtoa lännen ekspansiviselle kehitykselle ja argumentteja lännen edustuksellisen demokratian yhteiskuntia vastaan.

Arvokilpailun analysointi ei ole monien agendalla, eikä siitä itse asiassa Aasiassa paljoa puhuta.

Aasian maat, Pohjois-Koreaa lukuun ottamatta, ovat jo avautuneet nykyaikaan ja globalisaatioon; internetin mahdollistamien uusien kommunikaatiojärjestelmien kautta maat ovat kytkeytyneet kansainväliseen avoimeen talouteen. Aasialaisilla on laajat keinot osallistua globaaliin ja kansainväliseen tiedonvaihtoon sekä olla osa avointa, rajatonta keskustelua. Ja, vaikka Kiina kontrolloi ja rajoittaa oman maansa internetin käyttöä laajasti, on Kiinasta tullut maailman suurin digitaalisen kommunikaation, pelien ja online-kulutuskulttuurin maa. Kiinan hallituksen sensuurista huolimatta kiinalaisilla on halutessaan käytössään useita erilaisia tapoja seurata internetin kansainvälistä virtaa ja reagoida ajankohtaisiin, itselleen tärkeisiin asioihin.

Panaasialaisessa arvopohjaisessa lähestymistavassa ei ole riittävän vahvaa selittävää tekijää ymmärtää Aasian ja miljardien aasialaisten hyvin monisyistä kulttuurista, historiallista ja uskonnollista monimuotoisuutta. Filosofis-uskonnollinen arvopohjien erilaisuus lännessä ja idässä ei ole riittävä selittävä tekijä analysoitaessa Aasian nousua ja sen vaikutuksia.

Kiinasta on tullut maailman suurin digitaalisen kommunikaation, pelien ja online-kulutuskulttuurin maa.

Aasia, etenkin Itä-Aasia kulkee nyt eteenpäin valtavalla voimalla ja kaikilla yhteiskunnan ja talouden alueilla. Aasiassa elää puoli miljardia keskiluokkaan kuuluvaa ihmistä. Uuteen kuluttavaan keskiluokkaan odotetaan nousevan vuoteen 2020 mennessä 1,7 miljardia ihmistä, ja vuoteen 2030 mennessä kolme miljardia. Aasian osuus maailman bruttokansantuotteesta on vuonna 2018 nousemassa 40 prosenttiin, joka on enemmän kuin Yhdysvaltojen ja Euroopan yhteensä. Samalla kun lännessä perinteinen keskiluokan asema on romahtamassa, Aasiassa kuusi kymmenestä aasialaisesta kulutusvoimaisesta keskiluokan ihmisestä tulee parissa vuosikymmenessä asumaan, elämään, haaveilemaan ja tekemään modernin elämän kulutusvalintoja urbaaneissa ympäristöissä. Aasiasta on tulossa myös maailman merkittävien tuotteiden, palvelujen ja uusien teknologioiden markkina. Kiinasta ja Intiasta odotetaan myös muodostuvan merkittäviä tieteen ja tutkimuksen uusia supervaltioita.

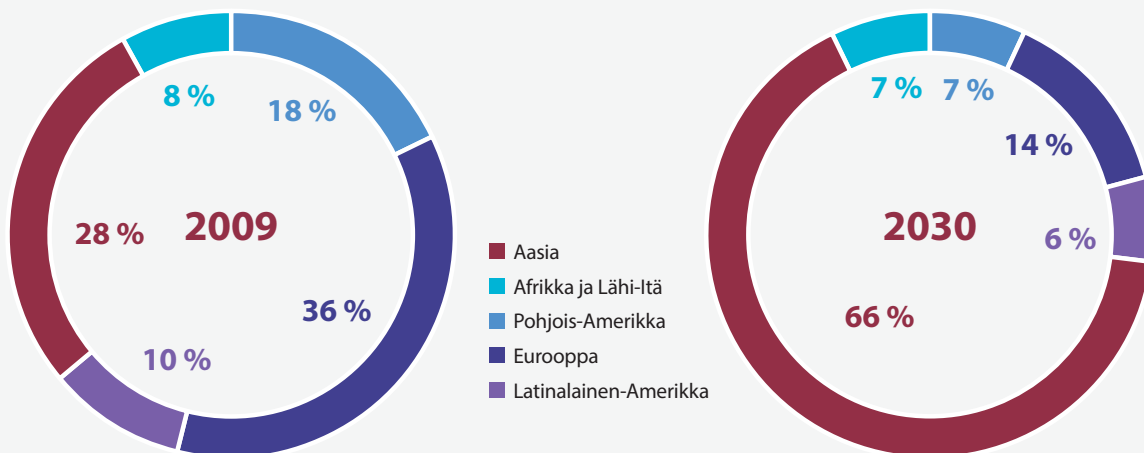
Esimerkiksi: syyskuussa 2014 kiinalainen nopeasti kasvanut verkkokauppa Alibaba listautui New Yorkin pörssiin⁴. Alibaba on sähköinen nettikauppa, joka toimii ensisijaisesti internetpohjaisena kauppa-alustana, pankkina ja hakukoneena. Sen perusti entinen englanninkielen opettaja Jack Ma 15 vuotta sitten. Ma on Forbes-lehden mukaan nyt Kiinan rikkain ihminen. Alibaban markkina-arvo listautumispäivänä oli yli 220 miljardia dollaria. Samana päivänä Facebookin markkina-arvo oli noin 199 miljardia ja Amazonin noin 151 miljardia dollaria. Kiinan verkkokaupasta yli kaksikolmasosaa käydään Alibaban alustalla.

Kiinalainen yhteiskunta kehittyi selkeästi omista taustalähtökohdistaan ja omasta historiallisesta kontekstistaan käsin.

Nykykehitys on johtamassa siihen, että aasialaisissa demokratioissa, kuten Etelä-Koreassa, Japanissa, Taiwanissa ja Indonesiassa, lännelle tärkeät universaalit ihmisarvo ja sananvapaus ovat nousemassa itäisten yhteisöllisten sosiaalisten arvojen ja uskontojen rinnalle. Erot läntisten maiden ja kehittyneiden Aasian valtioiden välillä ovat kuroutumassa lähemmäs toisiaan. Voi jopa väittää, että Itä ja länsi ovat tänään monilla tavoilla lähempänä toisiaan kuin historiallisesti koskaan. Mutta on selkeästi myös nähtävissä, ettei Aasiassa – eikä erityisesti Kiinassa – tulla valtiomallina omaksumaan länsimaista käsitystä liberaalista ja edustuksellisesta demokratiasta siinä muodossa ja kulttuurissa miten se on lännessä toisen maailmansodan jälkeen yhdysvaltalaisvetoisesti rakentunut. Etenkin kiinalainen yhteiskunta kehittyi selkeästi omista taustalähtökohdistaan ja omasta historiallisesta kontekstistaan sekä narratiivistaan käsin.

Yli 60 prosenttia maailman keskiluokasta elää vuonna 2030 Aasiassa.

Lähde: Asia Pacific Foundation of Canada, 2014

4 <http://www.wsj.com/articles/alibaba-to-list-on-new-york-stock-exchange-1403802203>

3 Lännen monopoli älykkääseen hallintoon on mennyttä

FINANCIAL TIMESIN KOLUMNISTI Philip Stephens⁵ kirjoitti toukokuussa 2014, kuinka Saksan liittokansleri Angela Merkel kantaa mukanaan dokumenttikansiota, jonka sisällä on tietoja eurooppalaisista hyvinvointitilastoista: EU:n 28 jäsenvaltioissa asuu seitsemän prosenttia maailman väestöstä, EU:n yhteinen kansantulo muodostaa noin neljänneksen maailman taloudesta, mutta EU:ssa maksetaan puolet koko maailman hyvinvointimenoista.

Sitran Itä-Aasian hankkeen aikana tehty oleellisin strateginen havainto on, että läntiset valtiot ja perinteiset demokraattiset järjestelmät ovat ensimmäistä kertaa pitkässä historiassa kohtaamassa Aasiassa kehittyvän yhteiskunnan toimintamallin, joka on taloudellisesti, toiminnallisesti ja kilpailukyvyltään tehokas. Aasian mallista on tulossa mahdollinen vaihtoehto siihen, miten valtio voi globaalissa kilpailussa, globaalin muutoksen ja epäjatkuvuuden keskellä toimia toisin, tehokkaammin, ja kilpailukykyisemmin kuin läntiset johtavat valtiot.

Läntiset valtiot ovat ensimmäistä kertaa kohtaamassa Aasiassa kehittyvän yhteiskunnan toimintamallin, joka on taloudellisesti, toiminnallisesti ja kilpailukyvyltään tehokas.

“The days when the West had a monopoly on clever government are long gone”⁶, huudahtavat John Micklethwait ja Adrian Wooldridge Aasiassa paljon huomiota

saaneessa kirjassaan *The Fourth Revolution – The Global Race to Reinvent the State* (2014). *The Economist* -lehden päätoimittaja Micklethwaitin ja toimituspäällikkö Wooldridgen näkemys on, että lännen nykylänsä valtioiden ja hallitusten suorituskyky sekä taloudellinen tehokkuus ovat muodostaneet Yhdysvaltojen ja Euroopan keskeiset toimintaedellytykset. Kuitenkin nämä maat, jotka ovat rakentuneet läntisen edustuksellisen demokratian mukaisiksi, kohtaavat useita viheliäisiä ja isoja kriisejä yhteiskunnan ja talouden eri rintamilla. Tilanne lännessä on kriisiytynyt: jos valtioita ei lännessä aleta radikaalisti uudistamaan, niin tuntemamme läntinen hyvinvointiyhteiskuntamalli – ja sitä kautta demokraattinen traditiomme toimia – heikkenevät merkittävästi.

Läntisten yhteiskuntien toisen maailmansodan jälkeisessä narratiivissa, tarinassa, demokratiakehitys on ollut keskeinen arvo ja voima sekä historiallinen ja sosiaalinen saavutuksemme, joka on tehnyt modernista lännestä vahvan ja menestyksekkään globaalisen kehityksen kärjen. Mutta tällä hetkellä – Euroopassa ja Yhdysvalloissa – elämme haastavan demokratiakriisin keskellä. Läntiseen perinteiseen edustukselliseen demokratiaan perustuva valtio poliittisine toimijoineen, edustajineen ja organisaatioineen ei näyttäisi olevan kykenevä ottamaan vastuuta ja ratkaisemaan pitkän aikavälin kehityksen haasteitamme, tai tekemään vuosikymmenen päähän tähtäävää strategista suunnittelua. Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen etenkin Euroopan maiden keskeisiksi ongelmiksi ovat nousseet haperoituva ja kallis julkisten hyvinvointipalvelujen turvaverkko, kasvava demografinen epätasapaino ja nopea ikääntyminen, krooninen julkinen rahoituskriisi sekä julkisten talouksien kestävyysvaajat.

⁵ <http://www.ft.com/intl/comment/columnists/philip-stephens>

⁶ “Päivät, jolloin lännessä oli monopoli älykkääseen hallintoon, ovat aikoja sitten menneet”

Kehittyneiden maiden kulutuskulttuuri on muuttunut. Ihmisten omaan henkilökohtaiseen elämään ja onnellisuuspyrkimykseen liittyvät odotukset kasvavat, enää vain täysi ”onni” kelpaa. Mutta kaikkia sosiaalisen hyvinvoinnin odotuksia – joita vahvistavat kaikkialle ulottuva internet ja sosiaalisen median kulttuuri – on yhä vaikeampaa täyttää. Lännen talousvaikeudet, ja joidenkin Euroopan maiden lähes täysi vararikko sekä ankeat tulevaisuuden kehitysnäkemykset, heijastelevat juuri eurooppalaisen hyvinvointivaltiomallin syvää, vaikeasti ratkaistavaa kriisiä.

Suomessa julkaistiin vuonna 2009 Katja Boxbergin ja Taneli Heikan kirjoittama pamflettikirja Lumedemokratia, joka syytti suomalaisen demokratian heikkoa rakennetta sekä poliittisen kulttuurin hämyisyyttä ja ”politiikan” puutumista politiikasta. Kirjoittavat väittivät, että suomalaisen demokratian ihanteena ei ole parhaan mahdollisen yhteiskunnallisen ratkaisun etsiminen, vaan laimean konsensuskompromissin löytäminen.

Kulutuskulttuuriset, ihmisten omaan henkilökohtaiseen elämään ja onnellisuuspyrkimykseen liittyvät odotukset kasvavat. Enää kelpaa vain täysi onni.

Demokratianäkökulmasta kriittisiä kysymyksiä lännessä ovat poliittisten toimijoiden, puolueiden ja poliitikkojen kyvyttömyys sekä näköalattomuus saada aikaan pitkän aikavälin korjaavia päätöksiä. Hyvin harva Yhdysvalloissa ja Euroopassa näyttäisi oikeasti tietävän, miten rakenteellisen muutoksen myötä tapahtuva perinteisten ammattien katoaminen ja työn uudelleen organisoituminen tulisi hoitaa. Miten hallita automaation ja robotiikan myötä tapahtuva keskiluokkaisten työpaikkojen katoaminen sekä sosiaalisen ja taloudellisen epätasa-arvon kasvaminen? Miten estää yhteiskuntien fyysisten rakenteiden ja infrastruktuurien haperoituminen, ja rahoittaa uuden rakentaminen? Miten löytää vastuullisia ja sosiaalisesti kantavia poliittisia ratkaisuja maissa, joissa on samanaikaisesti suurtyöttömyyden kasvusta syntyvä rakenteellinen kriisi ja jatkuvasti kasvava julkinen velka? Lisäksi valtaa on siirtynyt erilaisille lobbaus- ja intressiorganisaatioille sekä uusille mitä erilaisempien marginaaliryhmien harrastamalle painostustyölle. Kaikki haluavat itselleen, ja paljon.

Meneillään olevan globaalien muutoksen keskiössä ei kuitenkaan näyttäisi olevan demokratian itsensä kriisi, tai läntisten yhteiskuntien perusteiden horjuminen. Haasteina

ovat ne mallit, joilla nykyiset läntiset valtiot ja niiden hallintomekanismit globaalien kilpailun aikana toimivat. Idän ja Aasian nousu ei lähtökohtaisesti itsessään uhkaa läntisen demokratian ydintä. Voimme hyvin elää traditiossamme ja ylläpitää demokraatiiahannettamme lännessä. Muutoksen paine kohdistuu läntisten valtioiden ja nykyhallitusten keinoihin sekä kykyyn uudistaa toimintaansa eurooppalaisen hyvinvointiyhteiskuntamallin pohjalta. Haaste ei ole niinkään poliittinen vaan enemmänkin systeeminen, kilpailullinen, taloudellinen ja innovaatiokykyinen. Se on myös poliittisten päätösten tekemisen haaste.

Haasteina ovat ne mallit, joilla nykyiset läntiset valtiot ja niiden hallintomekanismit systemisesti globaalien kilpailun aikana toimivat.

Paineet muutokseen lännessä ovat valtavat. Menossa ovat globaalien talouden hyperkilpailu; internetissä ja sen sosiaalisissa avaruuksissa sekä verkostoissa on syntynyt rinnakkaistodellisuus, jonka kautta kansalaisilla on uusia vaikuttamismahdollisuuksia.

Uudistuminen on vaikeaa. Poliittis-virtuaaliset yhteisöt muuttavat julkista yhteiskunnallista puhetta ja vaikuttavat eliitin päätöksentekokykyyn. Etenkin kun demokratiamme toimivuus, nykyvallan traditiot ja legitimiteetti on sidottu syvälle poliittisiin lupauksiin, julkisten palvelujen ja valtiota taloudellisesti raskaasti kuormittavien ja lainsäädännöllisesti betonoitujen tehtävien alle.

Itä-Aasia, erityisesti Kiinan nousu on asettamassa läntisille yhteiskunnille systeemistä ja taloudellista haastetta, josta länsi ei selviä ilman drastisia yhteiskunnallisia uudistuksia. Demokratia arvona ja peruseriaatteena ei ole ongelmamme – mutta se on vanha ja väsynyt. Samaa on sanottu Euroopasta jo vuosia. Haaste on siinä miten valtiot kykenevät aikamme viheliäisyyden keskellä uudistumaan. Euroopassa uudistumisella alkaa olla kiire.

Miten rakentaa polku ”älykkääseen hallintoon”, jossa voisi olla elementtejä kiinalaistyyllisestä pitkän näköalan strategisesta suunnittelusta ja lyhyemmän aikavälin demokraattisesta yhteiskuntadialogista?

4 Aasian nousun lyhyt historia

MATKUSTIN KIINASSA 1300 KILOMETRIÄ kiinalaisen raideliikenteen ylpeydellä, 300 km tunnissa kulkevalla, CRH380A luotijunalla. Matka alkoi Shanghaista Hongqiaon asemalta ja päättyi Pekingiin eteläiselle rautatieasemalle. Kiinan uusi luotijunaverkosto on ihailtava ja kertoo konkreettisesti ja symbolisesti vauhdista, jolla idän jättiläinen kehittyy. Peking päätti vuonna 2007 käynnistää lähes neljänsadan miljardin dollarin ohjelman, jolla maahan rakennetaan 16 000 kilometrin luotijunaverkosto. Puolet rataverkostosta saatiin valmiiksi vuoden 2010 lopussa. Samana vuonna Kiinan rautatieministeriö investoi toiset 300 miljardia dollaria rahoittaakseen luotijunaverkoston seuraavan lisävaiheen. Valmistuessaan vuonna 2014 Kiinan luotijunaverkosto oli kolme kertaa mittavampi kuin esimerkiksi Japanin. Joitain vuosia tästä eteenpäin, niin Kiinan luotijunaverkosto on jo viisinkertainen verrattuna Japaniin.

Kiinan luotijunaosaamista myytiin vuonna 2014 Afriikkaan, joka on ollut Kiinalle toista vuosikymmentä tärkein massiivisten investointien, kehitysavun ja kaupan kohde. Nigerian rannikolle rakennettava 1400 kilometriä pitkä Lagosin ja Calabarin kaupungit yhdistävä ja lähes kymmenen miljardia euroa maksava rakennushanke on Kiinan suurimpia ulkomaille myytyjä projekteja⁷. Rakennushankkeen teknologia on kiinalainen ja ratajärjestelmä rakennetaan kiinalaisten standardien mukaan. Kiinalaisesta luotijunanormista on siten tulossa Afrikalle uusi standardi, mikä avaa Kiinalle valtavia vientimahdollisuuksia nopeasti kehittyvälle valtavalle tulevaisuuden mantereelle.

Loppuvuodesta 2014 Kiina alkoi suunnitella yhdessä Venäjä kanssa luotijunayhteyden rakentamista Pekingistä Moskovaan. Kiinan valtionrautateiden tytäryhtiö China Railway High-speedin mahdollisesti rakentaman junayhteyden myötä matka pääkaupunkien välillä kestäisi enää kaksi vuorokautta kahdeksan sijaan.

Itä-Aasian maissa pyrkimys on tulla osaksi globalisaatiota kaupan, viennin ja talouden kautta.

Demokratia ja demokraattinen kehitys eivät ole olleet Aasian kehityksen ydinlähtökohtia. Itä-Aasian maiden toisen maailmansodan jälkeisen menestyksen takana on enemmänkin kertomus siitä, kuinka valtiot ja vahvat hallitukset ottivat talouden ja teollisuuskehityksen tulevaisuuden omiin käsiinsä ja kontrolliinsa. Itä-Aasian talous- ja teollisuuskehitys ei ole kulkenut 60-, 70- ja 1980-luvuilla Yhdysvaltojen ja Maailmanpankin suosittelmia nopeaa markkinoiden vapauttamisen, vapaan kaupan ja uusliberalismin polkuja.

Japani, Korea, Taiwan, Singapore ja Kiina ovat toimineet toisin kuin Latinalaisessa Amerikassa ja eteläisessä Aasiassa, jotka toteuttivat Kansainvälisen valuuttarahaston ja amerikkalaiskonsulttien haluamaa markkinoita radikaalisti liberalisoivaa kuviota, jossa maiden taloudet yksityistettiin, tasapainotettiin, ja vapautettiin. Ja vaikka markkinatalous on Itä-Aasian maiden kasvussa ollut keskeistä, on sen reitti ja strategia haluttu pitää selkeästi omien hallitusten linjauksien ja strategioiden ohjauksessa ja vallassa. Myös demokraattinen kehitys alistettiin aluksi Japanissa, Etelä-Koreassa, Taiwanissa ja yhä tänään Kiinassa; sen toteuttamista siirrettiin alistettuna vientivetoiselle talouskasvulle ja teollisuuspolitiikalle. Itä-Aasian maissa ei ole ollut pyrkimys kulttuurisesti tai historiallisesti avautua ensisijaisesti globalisaatiolle vaan tulla osaksi globalisaatiota kaupan, viennin ja talouden kautta.

Junani jatkaa matkaa Nanjingistä eteläiseltä rautatieasemalta kohti Chuzouta. Ilma on sumuinen ja saasteinen.

⁷ <http://foreignpolicy.com/2014/11/21/massive-rail-deal-gives-chinas-push-into-africa-a-major-win/>

Euroopan voima oli keskiajan jälkeen sen pirstoutuneisuudessa, kilpailevassa ja taistelevassa dynamiikassa.

Vielä tuhat vuotta sitten, viime vuosituhannen alussa, merkittävin ja keskeinen kaupunkien sivistys ja yhteiskunnallinen dynamiikka sijaitsi Aasiassa ja idässä. Peking oli tuolloin maailman suurin kaupunki, jossa asui yli miljoona ihmistä. Nanjing oli toiseksi suurin. Intiassa oli useita lähes puolen miljoonan ihmisen kaupunkeja. Kun vielä 1800-luvulla maailman väestöstä asui vain kolme prosenttia kaupungeissa, niin 1900-luvulla tuo luku oli noussut 14 prosenttiin. Tänäpäin maailman väestöstä puolet asuu kaupungeissa ja urbaaneissa ympäristöissä. Vuonna 2050 arvioidaan, että yli kaksi kolmasosaa maailman ihmisistä on muuttanut kaupunkeihin. Joka viides päivä miljoonaa uutta ihmistä muuttaa maailmassa kaupunkeihin. Maailman neljänkymmenen metropoli- ja kaupunkialueen arvioidaan tuottavan jo kaksi kolmasosaa maailman taloudesta ja yli kaksikolmasosaa globaaleista innovaatioista. Kaupunkien rooli ja merkitys kasvaa tulevaisuudessa edelleen. Suurimmat kaupungit sijaitsevat Aasiassa.

Aasian nousua tulee tulkita enemmän historiallisessa kehityksessä ja kontekstissa kuin taloudellisten lukujen kautta. Kiina ajautui 1600-luvun puolen välin jälkeen stagnaatioon. Maan elinolot standardoitiin ja reguloitiin. Mm. ihmisten käyttämä vaatetus, värit ja muodot säädettiin, talojen rakenteiden, ovien ja ikkunoiden koot ja muodot standardoitiin, sallittu taide, musiikki ja kuvataide määriteltiin. Qing-dynastian aikaan kiinalainen keskusvalta pyrki kontrolloimaan ja määrittelemään yhden ihmisen elämää, asemaa, koulutusta, kulutusta, rituaaleja – lähes kaikkea hyvin tarkkaan. Kaikesta pyrittiin raportoimaan keisarin johdettavalle keskusvallalle. Ulkomaankauppaa rajoitettiin, ja se osittain lopetettiin. Merenkulkua liikkumista Kiinan itärajojen ulkopuolelle kiellettiin kuolemanrangaistuksen uhalla.

Euroopan voima oli taas keskiajan jälkeen sen pirstoutuneisuudessa ja taistelevassa dynamiikassa. Euroopassa sadat kuningaskunnat, ruhtinaat ja kaupunkivaltiot kilpailivat, sotivat, kiistelivät, liittoutuivat, kävivät kauppaa ja haastoivat toisiaan; ideat törmäsivät koko ajan, asioille ei ollut yhteistä normistoa. Syntyi Euroopan renessanssi, valistuksen ajattelu, tiede, yksilön vapautuminen ja teollinen

vallankumous. 1800-luvulla moderni, dynaaminen, utelias ja teknologinen länsi avasi kehityksessään pysähtyneen Aasian.

Itä-Aasian maiden menestyksen ja erilaisten taloushistorioiden taustalla on ollut vähäinen halu kumartaa vapaita markkinavoimia.

Itä-Aasian maat ovat kehittyneet perättäisissä jaksoissa: Japani, Hongkong, sitten Singapore, (Etelä-)Korea ja Taiwan, myöhemmin Kiina. Japani on ollut aina 1800-luvun lopun Meiji-uudistuksen jälkeen Itä-Aasian maiden teollisuuspolitiikan mallimaa, jonka polkua niin Korea, Taiwan kuin myös Kiina ovat seuranneet. Itä-Aasiassa radikaalit uudistukset agrariutuotannossa, maareformit ja myöhempi teollisuuskehitys linkittyvät saumatta toisiinsa. Nopeaa teollistumista ei olisi syntynyt ilman radikaalia maapolitiikkaa ja agrariutuotannon nopeaa tuottavuutta ja sen myötä kumuloitunutta pääomaa. Teollistuminen rakentui vahvistuneille agraarialueille, ja useat perheet sekä aiemmat maataloudessa vaurastuneet yrittäjät siirtyivät myöhemmin teollisuusyritysten rakentajiksi.

Itä-Aasian maiden menestyksen ja erilaisten taloushistorioiden taustalla on ollut vähäinen halu kumartaa vapaita markkinavoimia. Kova kilpailu ja panostaminen vientiin ovat olleet menestyneen teollisuuspolitiikan elementit. Joe Studwellin (2013) mukaan Japani, Korea, Taiwan – ja nyt Kiina ovat edenneet selkeää, toisiaan seuraavaa kolmiosaista kehityspolkua, jossa ensimmäiseksi on luotu maareformilla viljelijöille ja näiden perheille omistus omaan pieneen maatalaan, ja mahdollisuus vapaasti tuottaa omia hedelmiä ja satoa myyntiin. Tätä kautta tilojen sadot ja tuotot kasvoivat nopeasti mahdollistaen pääomia ja varallisuutta investoida teollisuuteen. Kehityksen seuraavassa vaiheessa ylijäämäisen maatalouden lisätuotoilla

investoitiin, jalostettiin ja laajennettiin maiden teollisuustuotannon pohjaa sekä keskityttiin vientitavaroiden tuottamiseen massamäärin (made in Hong Kong, made in Taiwan, made in Japan). Kasvu- ja teollistumisstrategiat olivat koko ajan vahvasti hallitusten suunnittelemaa, kontrolloimaa ja pääomittamaa. Hallitukset valitsivat voittajayhtiöt leikkaamalla rahoitusta niiltä yrityksiltä, jotka eivät menestyneet viennissä ja kansainvälisessä kilpailussa, kun taas vapaassa markkinataloudessa avoin kilpailu ja markkinat olisivat hoitaneet henkiin jäävien yritysten valinnan.

Myös kasvun ja teollisuuden tarvitsemat rahoitusinstrumentit olivat itäaasialaisten hallitusten kontrollissa. Näin ne pystyivät pitämään huolta siitä, että pankkien toiminta on palvellut hallitusten strategisia pitkän tähtäimen intressejä, eivätkä pankkiirien nopeat pankkiirien voitontavoittelut ole estäneet maiden kehitystä. Säädellyn pankkisektorin kautta hallitukset pitivät talletuskorkotasot matalina ja pystyivät lainaamaan suosimilleen yrityksille sekä kilpailukykyisille teollisuuslaitoksille riittävästi pääomia yritysten globaalien kilpailukyvyyn rakentamiseen.

Hallitukset hankkivat länsimaista teknologiaa, patenteja ja osaamista sekä lisenssejä, joita ne jakoivat vienteollisuuteen tähtääville yrityksille. Tietoa hankittiin myös ostamalla ulkomaisia yrityksiä ja sulauttamalla niitä kansallisiin yhtiöihin. Merkittäviä rahasummia käytettiin julkisten instituutioiden ja yksityisten yritysten T&K –hankkeissa. Hallitusten ja ministeriöiden virkamiehet olivat erilaisten järjestelyjen kautta mukana maiden elinkeinorakenteen strategisessa kehittämisessä, ja myöskin osallistuivat käytännön toteutuksen ohjaukseen.

Kiina on poliittisesti keskitetty, Pekingistä ja kommunistisesta puolueesta johdettu, mutta taloudellisesti hajautettu.

Kiinan talouskasvussa keskeisessä roolissa on lähes neljä vuosikymmentä ollut teollistaminen ja teollisuustuotanto sekä yksityinen yrittäjäyys. Teollisuuspolitiikkaa on strategisesti ohjattu valtion ja kommunistisen puoleen taholta. Näin tapahtuu edelleen. Hallituksella ja kommunistisella puolueella on tiukka ote finanssi-, rahoitus- ja pankkisektoriin.

Tärkeä tekijä Kiinan yhteiskunnallisessa uudistumisessa ja evoluutiomaisessa kehityksessä on ollut 1970-luvun

lopulta lähtien vallan desentralisoiminen alueiden ja maakuntien sekä Pekingin ja keskusvallan välillä. Kiina on poliittisesti keskitetty ja Pekingistä sekä kommunistisesta puolueesta johdettu, mutta talouden kehittymisen valtaa on hajautettu alueille. Paikallistalouksien, kuten maakuntien, kaupunkien, kuntien ja kylien johtajilla on ollut, ja on merkittävä valta päättää omien alueidensa kehityksestä ja tulevaisuudesta. Pekingissä tehdään merkittävimmät poliittiset linjaukset ja asetetaan kansalliset strategiset tavoitteet. Käytännön paikallistason toteutuksessa sallitaan iso liikkumavara toteuttaa tavoitteet. Monimuotoisiin kokeiluihin paikallistasoilla kannustetaan.

Alueille hajautettu kehitystoiminta ja taloudellisen kasvun hakeminen on kannustanut paikallistasolla riskien ottamiseen, kiinnostaviin kokeiluihin ja innovatiiviseen lähestymiseen.

Peking on halunnut, että tavoitellessaan talouskasvua ja kehitystä paikallistaloudet ja alueet myös kilpailevat rajusti keskenään. Saavutukset ja toiminnan tulokset ovat julkisia ja läpinäkyviä. Niistä keskustellaan julkisuudessa ja saavutuksia tiedotusvälineissä arvioidaan. Alueille ja maakuntiin hajautettu kehitystoiminta ja taloudellisen kasvun hakeminen on kannustanut paikallistasolla isojenkin riskien ottamiseen, kiinnostaviin kokeiluihin ja innovatiiviseen lähestymiseen.

Yhteiskunnallisesta ja sosiaalisesta kehityksessä, menestyneestä talouskasvusta ja Pekingin asettamisen tavoitteiden saavuttamisesta palkitaan. Parhaat paikallisvirkamiehet, jotka osoittavat osaamista ja menestyvää johtajuutta etenevät urallaan kohti keskusvaltaa ja johtoasemia puolueessa. Uudet toimivat, kokeillut paikallisideat ja hyvät käytännöt pyritään levittämään ja ottamaan Kiinassa laajemmin käyttöön. Useissa tapauksissa kiinnostavimmat käytännöt ja toimivimmat institutionaaliset ratkaisut korvaavat Kiinan vanhoja rakenteita. Hajauttamispolitiikka on tehnyt Chenggang Xun⁸ mukaan kiinalaisista paikallispoliitikoista ja aluejohtajista kokeilevia yrittäjiä.

Itä-Aasian maille historiallisesti tärkeää on ollut toimia siten, että niillä on määrätietoinen ote sekä tunne siitä, että voivat kontrolloida omaa kohtaloaan ja tulevaisuuttaan. Kehitys on ensisijaisesti käytännöllistä ja pragmaattista. Tätä varten maat ovat vuosikymmeniä hakeneet

8 http://polisci2.ucsd.edu/pelg/9.xu_china_reform.pdf

Itä-Aasian maille historiallisesti tärkeää on ollut toimia siten, että niillä on määrätietoinen ote sekä tunne siitä, että voivat kontrolloida omaa kohtaloaan ja tulevaisuuttaan.

ja hyödyntäneet mahdollisimman laajasti modernimpia läntisiä johtamis- ja managementoppeja. Kiinalaisten parhaiden isojen yritysten ylintä johtoa onkin koulutettu amerikkalaisten huippuyliopistojen businesskouluissa. Yksityisen yritysmaailman osaamista siirretään aktiivisesti koko ajan myös julkiseen hallintoon.

Aasiassa, ja erityisesti Kiinassa kehityksen tärkein määrittäjä on aina suunta, jota kohti mennään, kehitytään ja edetään. Juuri kehityksen suunnan määrittely on kiinalaisen strategisen ajattelun ja johtamisen ydintä. Tämän on myös

Bill Gates huomannut. Hän on lukenut Joe Studwellin kirjan *How Asia Works* ja kirjoitti joulukuussa 2014 omalle blogisivulleen artikkelin "From Japan to Djibouti – Can the Asian Miracle Happen in Africa?"⁹. Gatesin mukaan Itä-Aasian maiden nopean kehityksen historia ja esimerkki voi auttaa Afrikan köyhiä maita ja satoja miljoonia ihmisiä, jotka elävät kehittyvissä maissa ollen tänään köyhiä. Mutta kehitysmailla on Itä-Aasian esimerkin kautta ainekset ja potentiaalia kehittyä dynaamisiksi ja vahvoiksi valtioiksi sekä menestyviksi talouksiksi.

9 <http://www.gatesnotes.com/Books/How-Asia-Works>

5 Lännessä itään: mikä ajaa muutosta?

KIINAN NYKYHALLINNON on näinä päivinä helppo kritioida läntisten maiden demokratian heikkoutta ja toimimattomuutta. Esimerkiksi Kiinassa seurattiin julkisuudessa tarkkaan tilannetta Washingtonissa vuonna 2013, kun kongressin demokraattisen ja republikaanisen puolueen edustajat eivät pystyneet istumaan samaan neuvottelupöytään sopiakseen valtion budjetista ja maan rahoittamisesta sekä velkakatosta¹⁰. Huomio kiinnittyi siihen, kuinka Yhdysvaltojen poliittisen järjestelmän vuosia kestäneen ideologisen takalukon ympärillä pyöri amerikkalaisessa mediassa umpisakeana negatiivinen poliittinen mainonta, kuinka Yhdysvaltain presidentti Obamaa halveksittiin avoimesti. Kuinka amerikkalaisten poliittisten ääriyhmien keskinäinen nokittelu ja kompromisseihin suostumattomuus horjutti velkamarkkinoita sekä luottamusta Yhdysvaltojen rahoitusjärjestelmään useita kertoja.

EU:n parlamentti kuvastuu EU-maiden kansalaisille kaukaisena, etäisenä ja epäselvänä. EU on sumuinen vallankäyttäjä.

Idästä katsottuna läntisestä demokratiasta on tullut yhä enemmän erilaisten painostus- ja lobbausryhmien politiikkaa, jossa suora demokraattinen vaikuttaminen ja kansalaisten kuuleminen on jäämässä kauemmaksi, pois.

Euroopassa EU-parlamentin kevään 2014 vaalien jälkeen viikko- ja kuukausitolkulla jatkunut hyvin monimutkainen vallan jako komission paikkojen täyttämisestä poliittisten ryhmien välillä näyttäytyi enemmän peliltä ja huu-toäänestykseltä. EU:n parlamentti kuvastuu EU-maiden

kansalaisille kaukaisena, etäisenä ja epäselvänä. EU on sumuinen vallankäyttäjä.

Demokratian tila maailmassa onkin ollut viimeiset viisi vuotta vaikea: arabikevään romahdus ja useiden Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän taantumien kroonisiin sisäisiin konflikteihin ja sisällissotiin Libyassa, Syyriassa ja Irakissa. Äärifundamentalismin ISIS-järjestön nousu. Venäjän palaa-minen kylmän sodan ajan 1950-luvun voimapolitiikkaan sekä presidentti Putinin uhma haastaa läntisiä liberaaleja arvoja ja avoimia yhteiskuntia. Sotilashallintojen paluu Thaimaassa ja Egyptissä. Turkin entinen pääministeri ja nykyinen presidentti Recep Tayyip Erdoğan rajoittaa toisinajattelijoiden poliittista tilaa, pyrkii sensuroimaan keskustelua ja kuristaa sosiaalista mediaa¹¹. Unkarin pääministeri Victor Orban ilmoitti kesällä 2014 uutistoimisto Bloombergille antamassa haastattelussa haluavansa hylätä liberaalin demokratian, jotta Unkari voisi pysyä kilpailukykyisenä maailmanlaajuisesti. Orbanille Venäjä, Turkki ja Kiina ovat onnistuneita valtioita, joista "yksikään ei ole liberaali ja kaikki eivät edes demokratiota".¹²

Globalisaatio ja maiden taloudellinen keskinäisriippuvuus ovat muuttaneet kansallisten poliitikkojen asemaa pysyvästi.

Huhtikuussa 2014 julkaistiin Yhdysvaltalaisen Princetonin yliopiston Martin Gilensin and Benjamin I. Pagen laajaan aineistoon perustuvat tutkimus¹³, jonka mukaan viimeisten vuosikymmenten aikana Yhdysvaltain poliittinen järjestelmä on hitaasti irtautunut demokratiasta

10 Mm. http://usa.chinadaily.com.cn/world/2013-10/08/content_17015890.htm

11 <http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702304626304579505912518706936>

12 <http://www.bloomberg.com/news/2014-07-28/orban-says-he-seeks-to-end-liberal-democracy-in-hungary.html>

13 <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=9354310>

kohti amerikkalaista oligarkista järjestelmää, jossa rikkaalla ja vauraalla eliitillä on kaikki keskeinen valta. Tutkijat analysoivat yli 1 800 erilaista poliittista aloitetta ja avautta vuodesta 1981 vuoteen 2002. Lopputulos oli, että varakkaat, syvälle poliittisen kentän kanssa verkottuneet yksilöt vaikuttavat – riippumatta äänestäjien enemmistön halusta ja vaaleissa esittämästä mielipiteestä – merkittävästi siihen, mihin suuntaan Amerikka kulkee ja kehittyy. Tutkijat kirjoittavat: ”Tutkimuksen keskeinen havainto oli, että taloudellisella eliitillä ja hyvin organisoituneilla elinkeinoelämän intressiryhmillä on merkittävä itsenäinen vaikutusvalta Yhdysvaltain hallituksen politiikkaan. Samalla suuriin ihmisjoukkoihin tukeutuvilla intressiryhmillä ja tavallisilla kansalaisilla on vähän tai tuskin ollenkaan omaa itsenäistä vaikutusvaltaa.”

Euroopassa ja Suomessa vallitsee kroonistuva tyytymättömyys yhteiskunnan palveluihin ja toimintakykyyn sekä nouseva epäluottamus poliittiseen päättävään eliittiin. Toimintakykyä rapauttavat ja heikentävät Euroopassa kasvava työttömyys, erityisesti epidemianomainen nuoristyöttömyys, sekä näiden aiheuttama valtioiden käytettävissä olevien resurssien väheneminen ja sosiaalikulujen kasvu. Työttömyys synnyttää kasvavaa sosiaalista ja poliittista levottomuutta, joka on näkynyt jo vuosia etenkin Välimeren maissa. Kansalaisten osallistumishalu politiikkaan on heikentynyt, joka näkyy taas puolueiden jäsenmäärien romahtamisina. Globalisaatio ja maiden taloudellinen keskinäisriippuvuus ovat muuttaneet kansallisten politiikkojen asemaa pysyvästi. Mailla on vähemmän keinoja vaikuttaa omaan tilanteessa esimerkiksi kaupan ja finanssitalouden suhteen.

Tärkeimmäksi paikallisten hallintojen keinoiksi ovat jäämässä oman maan kilpailukykyyn vahvistaminen, yritysten kyvykkyydet innovatiivisuuteen, jota yhteiskunta voi tukea, joustavuus ja älykkyys ennakoita, ja luoda tulevaisuuskuvia, joilla pysyvä maailman muutoksen kartalla. Läntisten valtioiden kyky muuttua ja löytää yhteiskunnille sekä valtioille uutta suuntaa pitäisi olla demokraattisen kehityksemme ydintä.

Läntisten valtioiden kyky muuttua ja löytää yhteiskunnille sekä valtioille uutta suuntaa on demokraattisen kehityksemme ydintä.

Voi hyvin olettaa, että tulevaisuudessa lännen vaikea tilanne, yhteiskuntien viheliäiset ongelmat, yleinen päättämättömyys, ja eurooppalaisten suhteellinen köyhtyminen voivat johtaa lännessä aasialaisten autoritaarisemman valtio- ja yhteiskuntamallin viettelevyyteen: valtioiden ja hallintojemme olisi kyettävä toimimaan nykyistä paremmin.

The Economist julkaisi maaliskuussa 2014 laajan kansikuva-artikkelin ”What’s gone wrong with democracy”¹⁴, jonka yksi keskeinen väite oli, että nykymaailmassa keskitytään aivan liikaa vain vaaleihin, ja liian vähän demokratian toimivuuteen ja demokratian mahdollistaviin muihin elementteihin. Läntisten yhteiskuntien ja lännen menestyksen narratiivissa demokratia on se keskeinen arvo ja voima, joka on tehnyt lännen vahvaksi ja menestyksekkääksi. Mutta globalisaatio ja digitalisaatio ovat yhdessä tehneet monet aiemmin hyvin toimineet ja kukoistaneet demokraattiset instituutiot vanhanaikaisiksi. Elämme haastavan demokratiakriisin keskellä. Euroopan perinteisiä hyvinvointiyhteiskuntia nakertavat hallitusten krooninen rahapula, velkaantuminen ja resurssien kapeutuminen. Kehittyneet yhteiskunnat ikääntyvät nopeasti. Poliittisesti demokratia fragmentoituu, poliittisen kartaston ääripää ja populismi vahvistuvat ja Eurooppa ajelehtii. Populistiset ja ääri-ryhmät pyrkivät Euroopassa maksimoimaan kannatustaan pelosta, joka syntyy ääri-islamien ja jihadistiteoreettien väkivallasta. Populistinen uhka on sitä, että nykyisessä demokratiassa valtaa ottavat itselleen yhä enemmän äänekäät ja vahvat intressi- ja lobbyryhmittymät, joiden päätavoitteena on vain ajaa kapeiden intressien ja yhden ryhmän etuja. Kolmas, ja vakava uhka on siinä, että poliitikot ja valtio antavat lupauksia, joita eivät pysty pitämään – joko niin että valtio myöntää lisää erilaisia oikeuksia ja etuja, joita se ei pysty maksamaan, tai että julkinen valta sitoutuu tehtäviin ja päämääriin, joita se ei kykene toteuttamaan tai saavuttamaan. Äänestäjät ovat yhä välinpitämättömpiä siihen, kuka maata johtaa, ja kanavoivat poliittista mandaattiaan populistisille poliitikoille ja heidän lupauksilleen.

Sitra julkaisi syksyllä 2014 yliasiamies Mikko Kososen ja strategisen johtamisen professori Yves Dozin tutkimuksen *Governments for the Future: Building the Strategic and Agile State*¹⁵, joka analysoi ja purki länsimaisen yhteiskunnan hallinnon ongelmia. Myös Kososen ja Dozin mukaan länsimailla on vaikeuksia tehdä rakenteellisia uudistuksia, päätöksenteko on hidasta, isot yhteiskunnalliset ongelmat hajoavat ministeriöiden väliin, eikä kokonaisvastuuta niiden ratkaisemisesta kannata kukaan. Pitkäjänteisten uudistusten sijaan hallitukset keskittyvät lyhyen aikavälin sektori-kohtaisiin kysymyksiin. Haasteena nähtiin, kuinka globaalit haasteet, kansallisvaltioiden keskinäisriippuvuus ja yhteiskunnan läpäisevät ongelmavyöhdit vaativat uudenlaista

14 <http://www.economist.com/news/essays/21596796-democracy-was-most-successful-political-idea-20th-century-why-has-it-run-trouble-and-what-can-be-do>

15 <http://www.sitra.fi/julkaisut/Selvityksi%C3%A4-sarja/Selvityksia80.pdf>

Globalisaatio ja digitalisaatio ovat yhdessä tehneet monet aiemmin hyvin toimineet ja kukoistaneet demokraattiset instituutiot vanhanaikaisiksi.

ajattelua ja otetta. Kosonen ja Doz ovat valtioiden toimintakykyä analysoidessaan kuitenkin toiveikkaita: muuttuessaan hallitukset voivat toimia tehokkaammin, ketterämmin. Isotkin hallinnolliset ongelmakokonaisuudet ovat ratkaistavissa.

Micklethwait ja Wooldridge näkevät lännen kehityshaasteen huomattavasti radikaalimmin: nykyinen toisen maailmansodan jälkeinen hyvinvointiyhteiskunnan valtiomalli ei välttämättä ole ikuinen eikä pysyvä. He muistuttavat, että modernin läntisen valtion malli on käynyt läpi jo kolme historiallista metamorfoosia: 1600-luvulla syntyi ensimmäinen modernin yhteiskunnan idea, joka oli "laissez-faire" – kapitalismiin pohjautuva pitkälle säätelemätön yhteiskunta. Malli oli vallitseva aina 1700- ja 1800-luvuille. 1900-luvulla rakennettu moderni hyvinvointiyhteiskunnan malli kehittyi erityisesti toisen maailmansodan jälkeen aina 1980-luvulle. Kolmas yritys kehittää valtiota syntyi Englannin pääministeri Margaret Thatcherin ja Yhdysvaltain presidentti Ronald Reaganin valtakausilla heidän ajaessaan radikaalia uusliberalistista talouspolitiikkaansa. Thatcherin ja Reaganin aikakausi muokkasi merkittävästi läntistä käsitystä valtion roolista ja irrotti sitä aiemmasta sosialistisen Euroopan rakentamasta unelmasta, kaiken kattavasta valtiokeskeisestä hyvinvointiyhteiskuntamallista.

Mutta muutoksen keskiössä ei olisi itse demokratian kriisi sinänsä, tai läntiset valtiomuodot – vaan tapa ja se malli, jolla nykyiset läntiset hallitukset ja maiden hallinnot toimivat ja kilpailevat globalisaation paineessa.

Micklethwait ja Wooldridge näkevät, että menossa on globaali ja Kiina-vetoisen Aasian ja paikalleen jääneen lännen poliittinen kilpailu uudesta tehokkaammasta valtiomallista. Tätä prosessia he kutsuvat "neljänneksi valankumoukseksi". Mutta muutoksen keskiössä ei ole itse demokratian kriisi sinänsä, tai läntiset valtiomuodot – vaan tapa ja se malli, jolla nykyiset läntiset hallitukset ja maiden hallinnot toimivat ja kilpailevat globalisaation paineessa.

6 Aasiassa on kehityksessä tehokkaampi valtiomalli

VIELÄ NOIN KYMMENEN VUOTTA SITTEEN Euroopassa ja lännessä lähdettiin siitä, että historiallisesti läntinen demokratia on vahvin ja toimivin yhteiskuntamalli, ja että se tulee kestäväksi. Mutta Aasian viime vuosikymmenten ja vuosien talous- ja tuottavuuskehitys on selkeästi – Venäjän muuttuneesta politiikasta ja geopolittisestä uudesta huolimatta – merkittävin haaste läntiselle maailmalle, jonka se joutuu kohtaamaan sitten toisen maailman sodan. Haastajana on kiinalaisesta kulttuuriympäristöstä nouseva autoritaarinen malli. Peking ja kommunistinen puolue ovat kyenneet luomaan häkellyttävää taloudellista kasvua, yhteiskunnallista kehitystä ja nostamaan Kiinan Maon ajan jälkeisestä köyhyydestä sekä heikkoudesta vahvasti kasvavaksi maailman toiseksi suurimmaksi taloudeksi.

Nykykiinalaiset pitävät järjestelmänsä toimivana. Yhdeksän kymmenestä kiinalaisesta pitää Kiinan nykyistä kehityssuuntaa oikeana.

Nykykiinalaiset myös itse pitävät järjestelmänsä toimivana. The Pew Global Attitudes vuoden 2014 tutkimuksessa yhdeksän kymmenestä kiinalaisesta pitää Kiinan nykyistä kehityssuuntaa oikeana. Pewin tutkimuksissa kiinalaisista 87 prosenttia on tyytyväisiä maansa tilaan. Yhdysvalloissa vain kolmannes väestöstä oli tyytyväinen

oman maansa tilaan. Puolet kiinalaisista on myös sitä mieltä, että Kiina tulee ohittamaan Yhdysvallat maailman johtavana supervaltana.¹⁶

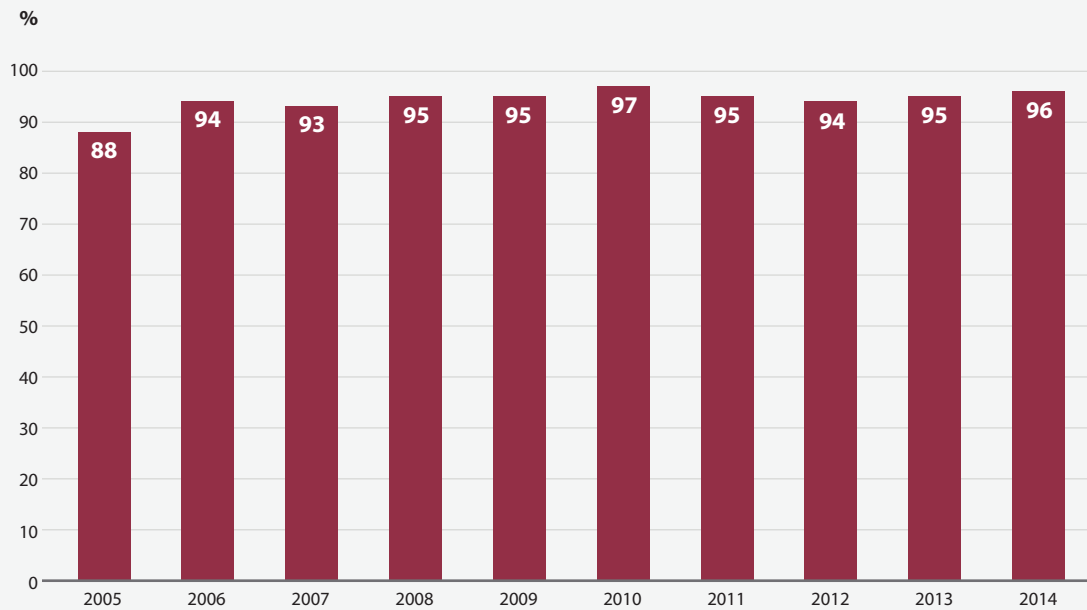
Pewin tutkijoiden kysyessä, mikä maa on vuonna 2014 maailman johtava talous, saksalaisista viidennes nimesi Yhdysvallat ja puolet Kiinan. EU sai saksalaisilta vähän yli viidenneksen kannatuksen. Kiinalaisista vähän yli puolet nimesi Yhdysvallat maailman johtavaksi taloudeksi, oman maansa neljännes näki johtavana. Vain kuusi prosenttia näki EU:n johtoasemassa. Amerikkalaisista 40 prosenttia piti Yhdysvaltoja maailman johtavana taloutena, mutta Kiina nousi amerikkalaisten mielestä hieman Yhdysvaltojen ohitse yhden prosentin kannatuserolla. EU:n aseman amerikkalaiset näkevät samoin kuin kiinalaiset, vain seitsemän prosenttia amerikkalaisista piti EU:ta vahvana taloutena. Ranskalaisista vähän yli puolet nimesivät Kiinan maailman johtavaksi taloudeksi, Yhdysvallat saivat ranskalaisilta 37 prosenttia tukea, ja EU viisi. Venäläisistä neljännes pitää Yhdysvaltoja edelleen maailman ykköstaloutena, Kiinaa 34 prosenttia ja EU:ta yhdeksän.

Aasian maat eivät ole kehittyneet oikeusvaltioperiaate edellä. Vaikka kungfutselaisen Aasian rakenteet ovat omaksuneet lännessä useilla sektoreilla oppeja ja malleja, ei niissä haeta lännen edustuksellisen demokratian järjestelmää, jossa yleisellä äänioikeudella vaalien kautta päättään, kuka maata ja valtiota johtaa. Singaporessa, Kiinassa ja epäsuorasti Koreassa sekä Japanissa (vaikkakin ovat muodollisesti demokraattisia valtioita) on rakentunut tapa toimia ja malli, joka läntisestä perspektiivistä perustuu enemmänkin autoritaarisempaan yhteiskunnallisen vallan käyttöön, yhden puolueen pitkiin valta-asemiin.

16 <http://www.pewglobal.org/database/indicator/24/country/45/>

Kiinalaisten käsitys oman järjestelmänsä toimivuudesta ja Kiinan mallin hyväksyvyydestä on pysynyt erittäin korkeana kymmenen vuotta.

Lähde: Pewglobal 2014.

Vaikka kungfutselaisen Aasian rakenteet ovat omaksuneet lännestä useilla sektoreilla oppeja ja malleja, ei niissä haeta lännen edustuksellisen demokratian järjestelmää.

Omassa kehityksessään Kiinalle on ollut koko ajan tärkeää harmoninen, tasapainoinen kehitys, ja talouden dynaamisuus. Idästä katsoen läntiset demokratiat ovat lyhytnäköisiä, usein kaoottisia, ristiriitaisia, poukkoilevia,

reunoiltaan populistisia ja vastuuttomia. Kiinalaiset vertaavat omaa perinteistä kungfutselaista yhteiskuntamalliaan mielellään intialaisen yhteiskunnan kaoottisuuteen tai Washingtonin nykypolitiikan stagnaatioon, jossa republikaanit ja demokraatit ovat ajautuneet vallankäytön pattitilanteeseen. Kiinalaiset korostavat, että kungfutselaisessa arvomaailmassa valtion halutaan olevan vahva, pitkälle kantava ja että sillä tulee olla visio. Valtioita tulee johtaa strategisesti, politiikan tekeminen ja maan johtaminen ovat vakavasti otettavia vastuita, ja julkiset työt sekä vastuut tulevat olla erittäin hyvin organisoituja.

Kiinan yhä äänekkäämpi ja kansainvälisesti kuultu argumentti on, että heidän autoritaarinen yhteiskuntamallinsa toimii paremmin kuin väsynyt läntinen hidas demokratia. Läntinen yhteiskuntamalli on kiinalaisesta

Kiinalainen meritokraattinen, yksilön osaamiseen ja kyvykkyyteen perustava valintamalli haastaa käsitystämme stereotyyppisestä systeemien ”demokratia-vastaan-autokratia” -asetelmasta.

näkökulmasta – niin Euroopassa kuin monessa Yhdysvaltojen osavaltioista – vakavissa taloudellisissa vaikeuksissa, jopa konkurseissa, demokratiamielessä stagnaatioissa sekä hengenmässä tilassa. Länsi ei omista tulevaisuuden vastauksia. Kiinalle tehokkain, toimivin, strategisista ja ketterin instrumentti tulevaisuuteen, menestykseen ja pärjäämiseen globaalissa kilpailussa on strateginen valtio ja osaamisensa näyttänyt meritoitunut valtiojohto.

Kiinalainen tutkija, professori Zhang Weiwei Fudanin yliopistosta Shanghaista kirjoitti *New York Timesissa* 10.11.2012¹⁷, miten maan johtajien valintaprosessi tapahtuu Kiinassa: ”Parhaat johtajat valitaan ansioiden ja kannatuksen kautta erittäin vaativassa seulontaprosessissa, joissa tehdään vertaisarvioita ja puolueen sisäisiä arvioita. Myös useita eri valintaprosesseja tapahtuu pienimuotoisten äänestysten avulla.” Weiwei kritisoi Yhdysvaltojen järjestelmää ja kirjoittaa, että Yhdysvaltain lyhyin aikavälein toteutettava vaalijärjestelmä on kriisiytymässä ja heikkenee koko ajan: ”Amerikan nykyinen vaalijärjestelmä päästää lävitseen vain kakkosluokan kandidaatteja.”

Vanhaa järjestelmää ylläpitävä vaalijärjestelmä on käytössä Weiwein mukaan Amerikan kansantaloudelle kestäväksi.

Weiweille kiinalainen meritokraattinen, vastuuseen, yksilön osaamiseen ja kyvykkyyteen perustava valintamalli haastaa nykyistä liian stereotyyppistä käsitystä idän ja lännen systeemien erilaisuudesta ”demokratia-vastaan-autokratia” -asetelmassa, joka vallitsee. Kiinassa valtion johdon tulee ansaita legitimitettinsä selkeästi tekojen ja politiikan sisältöjen kautta. Kriteereinä ovat hyvä hallinto, osaava johto ja kansalaisten onnistunut palveleminen.

Weiwei väittää, että Kiinasta on tullut maailman suurin talouden, sosiaalisen kehityksen ja poliittisen muutoksen laboratorio. Kiinan hallintomalli, jota hän kutsuu ”selection plus election”¹⁸-järjestelmäksi haastaa Yhdysvaltojen edustuksellista ja vaaleihin perustavaa nykydemokratiaa. ”Kiinalaisen kungfutselaisuuden ja meritokratian tradition mukaan valtio pyrkii maan johtoa etsiessään koko ajan kohti ”shangshangcea”¹⁹ päämäärää, parhaista parhaimman löytämistä.”

17 http://www.nytimes.com/2012/11/10/opinion/meritocracy-versus-democracy.html?pagewanted=all&_r=0

18 ”valitseminen plus äänestäminen”

19 Kts. myös <http://europesworld.org/2013/02/01/why-china-prefers-its-own-political-model/#.VLtKsXszJmo>

7 Kun Kiina hakee oppia Singaporesta

SYKSYLLÄ 2009 SITRAN PIENI DELEGAATIO vieraili Singaporessa. Yhtenä vierailukohteena oli kaupunkivaltion virkamiehiä kouluttuva ja kansainvälisesti tunnettu Civil Service College (CSC)²⁰. Singaporen kehittyminen yhdeksi maailman ja Aasian vauraimmiksi sekä tehokkaimmiksi valtioiksi on perustunut erittäin ammattitaitoisten, työtätekevien ja innovatiivisten virkamiesten työhön. Singaporessa valtio rakentuu ja nojaa koulutettuun eliittiin, jonka edellytetään johtavan vastuullisesti maata.

Valtio panostaa Singaporessa ehkä maailmassa eniten nuorina rekrytoitujen lahjakkaiden virkamiesten osaamiseen, ja jatkokoulutukseen. Tämän taustalla on perinteinen kiinalainen kungfutselainen hyveiden historia ja meritokraattinen ajattelu sekä Kiinan keisaria ja hovivaivien mandariinien traditio. Perinteisesti Kiinalaisessa kulttuuriympäristössä valtio ja hallitsija ovat hakeneet vaativien mutta julkisten kokeiden kautta aina aikakautensa parhaat ja kirkkaimmat yksilöt hallituksen ja hallitsijan palvelukseen.

Perinteisesti kiinalaisessa kulttuuriympäristössä valtio ja hallitsija ovat hakeneet julkisten kokeiden kautta parhaat ja kirkkaimmat yksilöt hallituksen ja hallitsijan palvelukseen.

Astuessamme sisään CSC:n valoisan vaalean rakennuksen aulaan katse kiinnittyi heti pääovea vastapäätä olevalle seinälle, jossa oli kirjoitettuna koulutusinstituutin missio: *To Develop People for a First-Class Public Service.*²¹

Uudistaessaan ja kehittäessään hallintoaan ja valtion sekä virkamiestensä ja kommunistisen puolueen erinomaisuutta, "excellencia", Peking ei seuraa vain miten läntiset yhteiskunnat ovat tehneet ratkaisuja tai kehittäneet yhteiskunnallisia prosesseja. Kiinalle parhaat esikuvat ja valtionhallinnon benchmarkkauskohteet löytyvät Aasiasta. Kun Yhdysvalloista on haettu markkinakapitalismin ja modernin liikkeenjohdon tietoa ja osaamista, niin Kiinan yhteiskunnan toiminnan ja hallinnon malleja on haettu Singaporesta.

Singapore on autoritaarinen kaupunkivaltio, joka hallitsee ja kontrolloi yksilöiden ja asukkaidensa elämää paljon enemmän sekä syvemmin kuin läntisissä maissa. Singaporessa valitsee patronoimisen kulttuuri, joka pyrkii määrittelemään ja säätelemään – ainakin julkisissa tiloissa ja näkyvässä yhteiskuntaelämässä – ihmisten elämän- ja käytöksentapoja ja yhteiskunnan tapaa toimia. Läntisten arvojen ja silmin kautta katsottuna Singapore – vaikkakin varakas, puhdas, vakaa, turvallinen ja erittäin toimiva yhteiskunta – on enemmänkin maa, jossa vallitsee, Dan Steinbockin 1980-luvun muotikäsitettyä lainaten, "sisäistetty herruus".

Pekingin näkökulmasta katsottuna Singapore on onnistunut luomaan modernin kiinalaiskulttuurisen meritokratian ja vahvaan valtioon perustuvan yhteiskuntamallin, joka pystyy tarjoamaan asukkailleen maailmanluokan koulutus-, sosiaali- ja terveyspalvelut. Singapore on hyvin pitkälle järjestäytynyt, toimiva avoin talous ja tehokas yhteiskunta, jossa vallitsee vakaa turvallisuus. Brittiläisen siirtomaa-ajan aikana rakentunut oikeusvaltioperinne ja toimiva markkinatalous luovat kansainvälisille investoijille suojan ja turvallisen toimintaympäristön. Singaporea johdetaan strategisesti ylhäältä. Sen teollisuus- ja elinkeinopolitiikka on

²⁰ <https://www.csccollege.gov.sg/Pages/Default.aspx>

²¹ "Jotta ihmiset kehittyisivät ensiluokkaisiksi julkisen palvelun osaajiksi."

pitkäjänteisesti suunniteltua. Singapore pystyy tuottamaan kehittyneen hyvinvointiyhteiskunnan palvelut huomattavasti halvemmallalla mitä Euroopassa ja länsimaissa ylipäättään sekä Yhdysvalloissa. Singaporessa valtion julkisten menojen osuus bruttokansantuotteesta oli vuonna 2013 vain 17 prosenttia. Tämä on vain puolet Yhdysvaltojen menotasosta ja yli kolme kertaa pienempi kuin esimerkiksi Suomessa.

Kiinan keskeisimpiä yhteiskunnan toiminnan ja hallinnon malleja on haettu Singaporesta.

Singapore pärjää yhtenä maailman parhaimpina arvoitaessa esimerkiksi julkista koulutusta eri mittareilla, kuten PISA-tutkimuksessa. Julkinen koulutus vie Singaporessa vain vähän yli kolme prosenttia maan bruttokansantuotteesta. Singaporen hyvinvointifilosofiassa ei haluta sitä, että valtio – kuten perinteisessä pohjoismaisessa yhteiskuntamallissa – tarjoaa kansalaisilleen hyvinvointipalveluja ja laajaa turvaa läpi elämän. Julkinen panostus tapahtuu ihmisten elämän lähtökohtien ja alun tukemiseen esimerkiksi koulutuksen ja terveydenhoidon kautta. Myöhemmin yksilö on päävastuussa omasta hyvinvoinnistaan, työpaikastaan ja menestyksestään.

Singaporen perustajan ja ensimmäisen pääministeri Lee Kuan Yewn mukaan eurooppalaisten yhteiskuntien keskeisimpiä virheitä on ollut liian runsaan ja ”antavan” hyvinvointiyhteiskuntamallin rakentaminen. Hän kutsuu eurooppalaista mallia ”all you can eat”, seisovan pöydän hyvinvointiyhteiskunnaksi. Singaporen lähtökohtana on enemmän ollut se, että yhteiskunta tarjoaa ensisijaisesti lähtökohtia hyvän elämän tavoittelulle. Tukea saa elämän kaaren aikana, mutta yhteiskunta ei ratkaise ihmisen oman elämän kaikkia tarpeita. Maassa on kuitenkin järjestetty tietyn tasoinen perusturvaverkko kaikkein heikoimmille, köyhimmille ja sairaimmille. Tyhjään ei päästetä putoamaan.

Singapore pystyy tuottamaan kehittyneen hyvinvointiyhteiskunnan palvelut huomattavasti halvemmallalla kuin Euroopassa ja länsimaissa.

Lee Kuan Yew, joka toimi pääministerinä Singaporen itsenäistymisen jälkeen vuodesta 1959 vuoteen 1990, alkoi puhua ”aasialaisista arvoista” jo 1980-luvulla. Leelle itä on historiallisesti ja kulttuurisesti erilainen kuin länsi. Idässä elämä rakentuu ja keskittyy perheeseen ja lähiyhteisöihin. Aasialaiset korostavat lapsilleen koulutusta, koulussa menestymistä ja oppimisen hyvettä. Taloudellinen säästävyys on siunaus. Kansalaisten ja maan asukkaiden on haluttu uskovan maata johtavaa eliittiä, joka on valikoitunut valtaan meritokraattisen, osoitetun parhaimmuuden mallin kautta. Meritokraattinen yhteiskunta on Leen näkökulmasta valistunein ja paras hallintomalli.

Lee kirjoittaa vuonna 2012 julkaistussa kirjassaan *The Grand Master's Insights on China, the United States, and the World*, että juuri demokratia on merkittävin lännen ongelmista: ”Kun yhteiskunnassa vallitsee täysi demokratia, vaaleissa voittaa se joka lupaa antaa eniten. Ja voittaaksesi vastustajat seuraavissa vaaleissa pitää luvata aina vain enemmän. Vaalit ovat päättymätön sarja ja prosessi huutokauppaa, jonka hinta ja velat päätyvät vain tulevaisuuden sukupolvien maksettavaksi.” Singaporen nykyinen pääministeri Lee Hsien Loong on Lee Kuan Yewin vanhin poika. Hän on todennut, että Singaporen voima ja valtti on siinä, että he kykenevät ajattelemaan strategisesti ja katsomaan pidemmälle.

Singapore on nykyesimerkki siitä, minkälaista ajattelua kungfutselainen historia ja sen luoma ihmismielen psykologia synnyttää. Ja haluamme sitä tai emme, niin Singaporen tapaiset yhteiskunnat ja valtiomallit haastavat valtioita, Eurooppaa ja läntisen kulttuurin maita. Kun lännessä valtio on avoin sekä avokätinen julkisissa palveluissaan, edustaa Singaporen malli meritokraatia ja elitismää, sekä kansalaisille tarjottavissa julkisissa palveluissa laadukasta niukkuutta; yhteiskunta vaatii yksilöiltä paljon työn tekemistä ja edellyttää kansalaisilta suurempaa vastuullisuutta suhteessa omaan elämään.

Singaporen voima ja valtti on siinä, että he kykenevät ajattelemaan strategisesti ja katsomaan pidemmälle.

8 Strateginen Kiina, meritokratia ja kasvun mandaatti

VIIMEISEN VUOSIKYMMENEN AIKANA sadat, tuhannet kiinalaisen hallinnon, yrityselämän, diplomaattien ja tutkimuslaitosten delegaatiot ovat kiertäneet maailmaa ja eri ajatushautomoita, tutkimuslaitoksia ja yliopistoja hake-massa ja etsimässä parhaita käytäntöjä, uusia ideoita ja erityisesti keinoja toteuttaa ideoita.

Olemme Sitrassa isännöineet ja ottaneet vuosien aikana vastaan kymmeniä kiinalaisia valtuuskuntia. Heitä ovat aina kiinnostaneet erityisesti innovaatioiden tuottaminen, uusien ajatusten toimeenpano ja projektien rahoitus sekä johtaminen. Tapaamisissa käydyissä keskusteluissa kiinalaiset kertovat itsestään sivulauseissa tarinaa: Kiina on kyennyt vähentämään historiallisesti eniten köyhyyttä nostamalla lähes 400 miljoonaa ihmistä köyhyydestä parissa vuosikymmenessä. Kiina haluaa omaan maahansa Piilaakson innovaatiokulttuurin, Singaporen tehokkaan, meritokraattisen sekä strategisesti johdetun yhteiskunnan, japanilaisten tuotteiden ja palveluiden laadukkuuden sekä korealaiset chaebolit, kansainväliset yritykset kuten Samsung, Hyundai ja LG.

Kiina on tutkinut ja seurannut lähes kaksi vuosikymmentä Singaporea. Kehotuksen Singaporesta oppimiseen antoi Maon Zedongin ajan jälkeinen uudistaja, Kiinan pieni vahva mies Deng Xiaoping. Deng vieraili Singaporessa jo vuonna 1978. Kiinaa on kiinnostanut erityisesti, miten Singapore kykenee tuottamaan yhteiskunnallisia palveluita tehokkaasti; miten pieni kaupunkivaltio on erittäin kustannustehokas, maa jonka hallinto on pieni ja trimmatumpi kuin perinteiset eurooppalaiset ja läntiset hyvinvointivaltiot. Kiina haluaa oppia, miten Singaporessa kansalaisilla on saatavilla korkeatasoiset hyvinvointipalvelut kuten koulutus ja terveydenhoito, ja miten ne kyetään

toteuttamaan vakaassa yhteiskunnallisessa ja poliittisessa ympäristössä, joka ei ole – läntisestä näkökulmasta katsottuna – demokraattista hallintoa.

Kiinan nykyinen johto ja presidentti Xi Jinping näyttävät olevan samaa mieltä Singaporen perustajaisä Leen kungfutselaisesta näkemyksestä vahvasta sekä autoritaarisesta hallinnosta ja valtiosta. Hongkongilainen South China Morning Post -lehti raportoi Xin tullessa valtaan vuonna 2012 – viitaten akateemikko Song Xiongwein artikkeliin, että ”Merkittävä joukko Kiinan johtajia on ihailut Singaporen mallia, ja Xi näkee hyvinkin Singaporen tapaisen järjestelmän menestyksen oman hallintonsa menestystienä.”²² Kiinalaisten näkökulmasta markkinatalous ja yhteiskunnat tarvitsevat vahvempaa johtajuutta, huippueliitin tulee johtaa maata haluttuun suuntaan strategisemmin, näkemyksellisemmin. Ja, jos Kiinan johto ja kommunistinen puolue onnistuvat tehokkuudessa, kilpailukyvyssä, yhteiskunnallisissa uudistuksissa ja talouskasvussa, säilyy eliitin ja samalla kommunistisen puolueen oikeutus ja legitimitetti valtaan.

Kiina haluaa Piilaakson innovaatiokulttuurin, Singaporen tehokkaan, meritokraattisen ja strategisesti johdetun yhteiskunnan, japanilaisten tuotteiden laadukkuuden sekä korealaiset chaebolit.

Kiinan ja nykyisen presidentti Xi Jinpingin valtakausi näyttäisi korostavan siis entisestään perinteistä kiinalaista

22 <http://www.scmp.com/news/china/article/1067561/communist-party-journal-suggests-it-could-learn-singapores-pap>

Kiinan johto ei yritä ratkoa isoja, keskeisiä ja monimutkaisia yhteiskunnallisia haasteitaan samaan aikaan.

meritokraattista hallintoa, jossa keskitetty, autoritaarinen ja valtiokeskeinen hallintokoneisto ohjaa strategisesti maan kehitystä ja tulevaisuussuunnittelua. Ja vaikka Kiinassa on ollut viime vuosina pieniä paikkakuntakohtaisia demokratiakokeiluja tai kommunistisen puolueen sisällä on järjestetty äänestyksiä, ei ole näköpiirissä, että länsityyppinen edustuksellinen demokratiakäsitys tulisi seuraavina vuosina olemaan kiinalaisella yhteiskunnallisella ja poliittisella valtiotason agendalla. Kiinan johto ei yritä ratkoa isoja, keskeisiä ja monimutkaisia yhteiskunnallisia haasteitaan samanaikaisesti ja yhtä aikaa. Suoraan kansanvaaleilla valittuihin poliitikkoihin ei uskota. Kiinan päämääränä on mahdollisimman tehokas, toimiva ja konkreettiseen suorituskyykyyn pystyvä hallinto, joka pystyy viemään läpi maan vaikeita rakenteellisia uudistuksia kuten terveydenhoidon uudelleenjärjestely, koulutus- ja pankki- sekä finanssijärjestelmien uudistaminen, huolehtimaan universaalista sairaskuutuksesta ja eläkkeistä kaikille kiinalaisille, ratkaista massiiviset ympäristö-, saaste- ja vedensaantihankkeet,

sekä manageroida valtion omistamien teollisuuslaitosten uudistamis- ja yksityistämishjelmat. Sekä rakentaa vahvaa modernia armeijaa ja huipputasoista sotateknologiaa avaruusohjelmiseen ja kybersotastrategioineen.

Vastakohtana lännen suoralle demokratialle Kiinan nykyjärjestelmässä valtion johto vaihdetaan säännöllisesti ja hallitusti kymmenen vuoden välein. Johtaminen vallan ylimmällä tasolla perustuu pienen eliitin muodostamaan kollektiiviin ja sen konsensusperiaatteella tekemiin päätöksiin. Kiinan järjestelmän tarkoitus on estää lyhyen tähtäimen, vain vaalien yli kestävä poliittinen kilpailu sekä mahdollistaa pitkän tähtäyksen strategisen johtaminen. Kiinan hallitus toimii myös kuin singaporelaiset ja pistävät virkamiehiään kiertoon niin yksityiselle sektorille kuin valtionyhtiöihin. Palattuaan virkamiehillä on huomattavasti parempi käsitys siitä, miten yritykset ja markkinatalous toimivat. Valtio ja virkamiehet vaikuttavat markkinoihin ja yrityksiin ja yritykset valtioon ja hallintoon. Arviolta jo noin kolmannes Kiinan yrittäjistä on kommunistisen puolueen jäseniä.

9 Idässä edessä myös vaikeat haasteet

AASIAN KEHITYKSEN OMAT tulevaisuuden haasteet ovat valtavat ja niihin sisältyy useita riskejä. Vuonna 2030 Aasiassa tulee asumaan arviolta yli puolet maailman vanhenevasta väestöstä. Aasialaiset sairastavat puolet maailman ei-tarttuvista ja kroonisista sairauksista ja taudeista. Pelkästään Manner-Kiinassa tulee asumaan kohta yli 300 miljoona eläkeläistä, jotka ovat poissa työelämästä tullen toimeen ensisijaisesti omilla säästöillään ja hyvin pienillä eläkkeillä. Kiina talous ei seuraavina vuosina voi enää kasvaa vain lisäämällä valtion julkisia investointeja. Väestön supistuessa ja vanhetessa Kiinan on ryhdyttävä sopeuttamaan talouttaan suhteessa ikääntyvään demografiakehitykseen. Hallituksen on myös pystyttävä stabiloimaan väestökehitystä, jatkaa yhdenlapsenpolitiikan helpottamista. Elintaso ei tule vahvistumaan aiempien parin vuosikymmenen keinoin.

Vuonna 2030 Aasiassa tulee asumaan arviolta yli puolet maailman vanhenevasta väestöstä.

Itä-Aasian maiden kansalaiset ovat maksaneet valtioiden harjoittamasta teollisuuspolitiikasta kovaa hintaa. Ensisijaisesti vientiteollisuuden yritysten tukeminen ovat pitäneet tuontitavaroiden hinnat korkeina. Vaurautta on siirtynyt kansalaisten taskuista vuosia enemmän yrityksille ja konglomeraateille kuin päätyneet kansalaisten omaan kulutukseen. Palkkakehitys on ollut hidasta. Taiwanissa palkat ovat pysyneet vuosituhannen vaihteen jälkeen lähes samoina, vaikka inflaatio on nostanut vuosittain elinkustannuksia.

Japani jo kaksikymmentä vuotta sitten, Korea 2010-luvulla ja Taiwan ovat tilanteessa, jossa voimakas hallituksen ohjaus ja kansallinen teollisuusstrategia eivät enää riitä ylläpitämään tehokkuutta ja vientiteollisuuden vahvuutta. Itäaasialaisissa maissa talouskasvu ei voi enää perustua kansalaisten yliptikiin työpäiviin tai vientiyritysten voittoihin, jotka revitään edelleen työntekijöiden selkänahoista.

Maiden talouksien on avauduttava, altistuttava lisää globaalille hyperkilpailulle ja tultava osaksi tehokasta ja avointa maailmankauppaa. Sisämarkkinoita pitää avata kilpailulle, kuluttajahintoja pitää saada alaspäin ja suurten vientiyritysten ja konglomeraattien tuloksista tulee myös pienien ja keskusuurten yritysten alihankintaekosysteemeissä päästä hyötymään enemmän kuten Etelä-Koreassa on vaadittu pitkään. Aasian tulevaisuuden keskeisinä muutosagentteina toimivat nyt maiden solmimat WTO-jäsenyydet, useat bilateraaliset vapaakauppasopimukset kuten Korean ja EU:n välinen vuonna 2011 voimaan astunut sopimus. Suuri muutos tapahtuu, kun Aasian ja Tyynenmeren alueen varsin laajat vapaakauppaneuvottelut, Yhdysvaltain vetämä TPP – Trans Pacific Partnership sopimus ja ASEAN vetoinen RCEP sopimus saadaan seuraavina vuosina päätökseen.

Talouskasvu ei voi enää perustua kansalaisten yliptikiin työpäiviin tai vientiyritysten voittoihin, jotka revitään edelleen työntekijöiden selkänahoista.

Äly, softa ja robotiikka tunkeutuvat myös aasialaisten yhteiskuntien ja teollisuustuotannon sisään.

Itäaasialaiseen elämäntraditioon kuuluvat halu viedä elämässä asioita eteenpäin ja tekemisen etiikka. Aasialaiset ihmiset tekevät edelleen paljon työtä ja yrittävät, ovat vastuussa omasta, perheensä ja yhteisöjensä elämäntilanteista ja tulevaisuudesta. Samalla Aasia tulee lähentymään koko ajan enemmän läntisiä elämäntapoja ja kulttuurisuutta. Nuoremmat sukupolvet ja keskiluokka eivät halua elää liian tiukassa ja autoritaarisessa poliittisessä kulttuurissa.

Nykyinen Kiinan johto näyttäisi hyvin ymmärtäneen – samoin kuin hallitus Etelä-Koreassa – että pelkkä markkinoiden ja vientiteollisuuden vahvistaminen ei enää riitä; keskeistä ja tärkeää politiikkaa on kehittää itse yhteiskuntaa ja sen palveluja. Poliittisesti tyytymätön keskiluokka on hallitseville eliiteille ehkä kaikkein kriittisin ja poliittiseen muutokseen kykenevä väestönosa. Aasialaisen yhteiskunnan tulee mahdollistaa uuden keskiluokan pyrkimystä elää sosiaalisesti sekä laadullisesti parempaa elämää. Talouskasvun rinnalla odotetaan nyt yhteiskuntien sosiaalista kehittymistä, yksilöiden oman tilan ja vapauden lisääntymistä ja parempia julkisia palveluja.

Itäaasialaisille nuorille sukupolville kysymykset vaihtamismahdollisuuksista, kuulluksi tulemisesta ja osallistumisesta ovat tärkeitä. Kuten syksyn Hongkongin opiskelijalevottomuuksissa ja Taiwanin kevään auringonkukkaliikkeen tapahtumissa nähtiin. Paineet avoimempaan

sekä läpinäkyvämpään politiikkaan ja hallintoon ovat kovenemassa myös Manner-Kiinassa. Mutta täysin avointa, läntistä edustuksellista demokratiaa ei omaksuta: aasialaiset näkevät ja heille kerrotaan Euroopan ja Yhdysvaltojen poliittisesta stagnaatiosta ja lännen kykenemättömyydestä tehdä yhteiskuntaa eteenpäin vieviä päätöksiä. Eurooppa ei ole aasialaisille tulevaisuus vaan historiaa.

Kuten valtiot lännessä, Aasian maat ovat rakenteellisia muutostalouksia ja yhteiskuntia, joita digitaalisuus radikaalisti haastaa. Äly, softa ja robotiikka tunkeutuvat myös aasialaisten yhteiskuntien ja teollisuustuotannon sisään. Monet alat, joissa automatiikka ei aiemmin ollut merkittävässä roolissa tulevat muuttumaan. Taiwanilainen Foxcon on hankkinut Kiinan tehtailleen, joissa kootaan mm. Applen iPhoneja ja iPadeja, yli miljoona robottia tuotantolinjoilleen. Myös Aasiassa ihmisten ja työntekijöiden tulee opetella uusi taitoja ja kehittää osaamistaan, jos aikovat löytää tulevaisuudessa itselleen mielekästä ja palkattua työtä.

Aasian maat tulevat myös hyötymään merkittävästi nopeasta digitalisaatiokehityksestä ja uusien teknologioiden käyttöön otosta. Kiinassa, Intiassa ja Etelä-Aasiassa nähdään, että erityisesti terveyden- ja hyvinvoinnin palveluissa sekä yhteiskuntien sosiaalisektorin haasteissa juuri digitaalisuus mahdollistaa tehokkaan, nopeamman, halvemmän ja toimivamman palveluyhteiskunnan rakentamisen.

10 Uusi Aasia-ilmio ja läntisen demokratian haaste

HELSINGIN SANOMAT HAASTATELI joulun 2014 jälkeä kirjailija Kjell Westötä. Hänelle aikamme on muuttunut epätodelliseksi, kovaksi: "Euroopassa on jatkunut poliittinen suunta, jossa ihmiset tuntevat suurta epäluuloa vanhaa politiikkaa kohtaan ja ilmaisevat sen äänestämällä sankoin joukoin populistisia puolueita." Westö näki 1930-luvun loppupuolen haamuja edessään: "jos miettään tämän hetken Eurooppaa – talouden romahdus, nuorisotyöttömyyttä – se pistää väkisin miettimään, missä olemme vuonna 2018." Westö näkee, että elinaikamme tapahtuneet muutokset ovat ihan käsittämättömiä. Sivilisaatio on ikään kuin pillastunut, ja käy rajuilla ylikieroksilla. (HS 27.12.2014).²³

Kaksi vuosikymmentä sitten 1990-luvulla syntyi Kiina-ilmioksi nimetty globalisaation kehitystrendi. Länneä ja Euroopasta alettiin voimallisesti investoida ja siirtää teollisuustuotantoa Kiinaan ja Kaakkois-Aasiaan. Toistasatauhatta teollista työpaikkaa siirtyi vuosien aikana pois Suomesta kun yritykset sulkiivat tehtaita, irtisanoivat työntekijöitään ja perustivat uusia tuotantolaitoksia Aasian kehittyviin talouksiin. Lähtemisen syinä olivat halvemat tuotantokustannukset, edullinen paikallinen työvoima ja uusien markkinoiden läheisyys.

Vuoden 2010 jälkeen Kiinan kustannustaso ja koulutettu työvoiman hinta ovat kuitenkin nousseet kehittyneellä Kiinan itärannikolla liki länsimaiden tasolle ja idän on vaikeampaa kilpailla esimerkiksi teollisuustyöntekijöidensä palkoilla. Myös markkinatilanne on muuttunut. Teollisuustuotantoa on palannut takaisin Yhdysvaltoihin, jonkin verran myös Eurooppaan. Lännen työllisyyden kannalta ongelmana on, että vaikka tuotantoa palaa, työpaikat välttämättä eivät. Tuotantoprosessit ovat automatisoituneet ja

digitalisoituneet, uusia työpaikkoja syntyy vähän, työsuoritukset vaativat lännen työntekijöiltä aivan uudentyyppistä tieto- ja prosessiosaamista mitä aiemmin.

Haaste sijaitsee omissa ajattelumalleissamme ja strategisessa kyvyssämme nähdä toisin, uudistaa ajatteluamme.

Uusi Aasia-ilmio tarkoittaa sitä, että Itä-Aasiasta on nousemassa demokraattisille länsimaille toisenlainen ja vaativampi globaali haaste. Kohtaamme valtioiden välisen hyperkilpailun yhteiskunnan toimintakyvyssä sekä hallitusten strategisessa suunnittelussa ja valtioiden johtamisessa. Idän haaste ei ole arvokilpailua tai ideologioiden taistelua, joka kohdistuisi läntisen demokratian tai edustuksellisen demokratian periaatteisiimme. Kysymys on taloudellisesta kilpailusta, pääsystä ja omistuksesta maapallon resursseihin, huippuosaamisesta, kyvystä innovaatioihin, yrittäjyydestä ja työteliäisyydestä – ei niinkään filosofisista uskomuksista, uskonnoista tai teoreettisimmista periaatteista. Aasia tuo globaalille pelikentälle oman strategisemmin johdetun yhteiskuntamallinsa, ja kuten Singapore tekee, niukemman, autoritaarisemman mutta veronmaksajille kustannustehokkaamman ja tulevaisuuden palveluissaan ehkä jopa kilpailukykyisemmän yhteiskunnan.

Tämän paperin pääväite on, että läntiset valtiot kohtavat Aasiassa kehittyvän valtiollisen toimintamallin, josta

23 <http://www.hs.fi/ulkomaat/a1305911823349>

Idän vaatimus taasen on yksinkertaisuudessaan lähes murskaava: muuttukaa!

on tulossa mahdollinen vaihtoehto sille, miten menestyvät valtiot voivat nykyisessä globaalissa kilpailussa, aikamme asymmetristen tilanteiden virrassa tapahtuvien muutosten ja epäjatkuvuuden keskellä toimia toisin, tehokkaammin, ja kilpailukykyisemmin. Aasian nousun haaste on paradoksaalinen, strategisempi ja vakava. Se haastaa pitkälle tulevaisuuteen. Se on vaativampi kuin muut tämän hetkiset läntisten demokratioiden poliittisten johtajien aikaa ja julkista mediailaa täyttävät ongelmat – kuten islamilainen terrorismi ja jihadismi, tai Venäjän uho ja voimapolitiikka. Näitä turvallisuuspoliittisia uhkia ja riskejä läntisten demokratioiden nykyiset yhteistyö-, turvallisuus- sekä puolustusrakenteet kykenevät hallitsemaan. Idän vaatimus taasen on yksinkertaisuudessaan lähes murskaava: muuttukaa!

Voisiko Itä-Aasian maiden tuoma haaste opettaa suomalaisille jotain? Ja mitä meidän pitäisi tehdä tilanteessa, jota Maailmanpankissa ja finanssiryhti Goldman Sachsissa työskennellyt ekonomisti Dambisa Moyo kuvasi Helsingin Sanomissa 13.10.2014: ”Länsimaista on tullut jähmeitä, uudistuskyyvyttömiä velkamöhkäleitä. Ne ovat kärsineet pitkään heikosta talouskasvusta, korkeasta työttömyydestä ja kasvavasta eriarvoisuudesta.... Samalla kun Euroopassa riidellään murusista ja talous makaa, Kiinassa uudistetaan koko energiapolitiikka ja rakennetaan luotijunaverkostoa.”²⁴ Moyon mukaan erityinen haaste sijaitsee omissa ajattelumalleissamme ja strategisessa kyvyssämme nähdä toisin, uudistaa ajatteluamme.

Osaako Suomi nähdä ja hahmottaa paikkaansa ja strategiaansa oikein Aasian vaurastuessa ja muuttuessa

globaalin kasvun ja kehityksen päämoottoriksi? Ymmärrämmekö miten maailma tänään toimii? Elvytämmekö vain menneisyyden eväitämme ja ylläpidämme tulevaisuus-uskoa vanhoilla poliittisilla mentaalilla malleilla ja hokeilla? Osaammeko rakentaa polkua uuteen ”älykkääseen hallintoon”, joka voisi pitää sisällään elementtejä kiinalaistyyllisestä pitkien näköalojen strategisesta suunnittelusta ja johtamisesta samalla kun osaamme kehittää sekä toimia lyhyempien aikavälien demokraattisissa kohtaamisissa ja yhteiskuntadialogissa, joka ottaa huomioon kansalaisissa olevan innovatiivisuuden ja lähidemokratian mahdollisuudet?

Euroopalla ja Suomella on edessään kaksi välitöntä haastetta: miten rakentaa kestävä hyvinvointi ja pelastaa reilu yhteiskunta, ja miten uudistaa demokratiaa ja järjestelmää siten, että kykenemme olemaan globaalisti kilpailukykyisempiä.

Paine valtion ja yhteiskunnan muutokseen kohdistuu kahdelta suunnalta - yläpuolelta ja alapuolelta. Erityisesti poliitikkoihin ja maata johtavaan eliittiin. Samaan aikaan kun itä haastaa ja hyperkilpailu globalisaatiossa pakottaa kansallisiin rakennemuutoksiin, vaativat kansalaiset ja eri intressiryhmittävät tiukasti omia oikeuksiaan, demokratiaa ja hyvinvointipalveluja. Poliitikkojen ja johtavan eliitin sekä päätöksentekijöiden työ on ymmärtää kokonaisuus ja kompleksisten ristipaineiden synnyttämät haasteet, sekä kyetä rakentamaan haasteet ihmisiä motivoiviksi ja vahvoiksi visioiksi, älykkäiksi strategioiksi ja kyvyksi kulkea kohti läntistä demokraatista järjestelmää vahvistavaa, uudistavaa suuntaa.

24 <http://www.hs.fi/talous/a1413082003971>

Kirjallisuutta

- Angle, Stephen C. (2012).
Contemporary Confucian Political Philosophy. polity.
- Ash, Robert; Garver, John W.; Prime, Penelope B. (2011)
Taiwan's Democracy. Economic and Political Challenges. Routledge.
- Bound, K., Saunders, T., Wilsdon, J. and Adams, J. (2013).
China's absorptive state - Research, innovation and the prospects for
China-UK collaboration, Nesta.
- Boxberg, K., Heikka, T. (2009).
Lumedemokratia. WSOY, Barrikadi-sarja.
- Byrne, L. (2013).
Turning to Face the East. Guardian Books.
- Choi, Y.J. (2012).
East and West II. Adam Smith and Deng Xiaoping.
Yonsei University Press.
- Cohen, Warren I. (2010).
America's Response to China – A History of Sino-American Relations.
Fifth edition. Columbia University Press.
- Copper, John F. (2009).
Taiwan. Nation-State or Province? (5th edition). Westview.
- Coulmas, Florian (2007).
Population Decline And Ageing In Japan – The Social Consequences.
Routledge.
- Dallmayr, Fred; Tingyang, Zhao (2012).
Contemporary Chinese Political Thought. Debates and Perspectives.
University Press of Kentucky.
- De la Robertie, Pierre (2007).
Il ya un siècle La Chine. Éditions Quest-France.
- Dittmer, Lowell and Yu George T. Edit. (2010).
China. The Developing World, and the New Global Dynamic.
Lynne Rienner Publishers.
- Doz, Yves and Kosonen, Mikko (2014).
Governments for the Future: Building the Strategic and Agile State.
Sitra.
- Ebrey, Patricia Buckley (2006).
China. A Cultural, Social, and Political History. Wadsworth.
- Ebrey, Patricia, Walthall, Anne, Palais, James (2009).
East Asia. A Cultural, Social, and Political History (2nd edition).
Wadsworth.
- Franklin, D. ja Andrews, J. (2012).
Megachange, The World in 2050. The Economist, Profile Books.
- Greene, Megan J. (2008).
The Origins of the Developmental State in Taiwan. Science Policy and
the Quest for Modernisation. Harvard University Press.
- Guo, Sujian (2013).
Chinese Politics and Government. Power, ideology, and organization.
Routledge.
- Harrison, Henrietta(2001).
China – Inventing The Nation. Arnold Publishers.
- Hays, Peter; Rosen, Stanley (2010).
Chinese Politics. State, society and the market. Routledge.
- Heck, Stefan; Rogers, Matt; Caroll, Paul (2014).
Resource Revolution. How to capture the biggest business
opportunity in a century. Melcher Media.
- Henderson, Jeffrey (2011).
East Asian Transformation. On the political economy of dynamism,
governance and crisis. Routledge.
- Holcombe, Charles (2011).
A History of East Asia. From the Origins of Civilization to
the Twenty-First Century. Cambridge University Press.
- Huang, Yasheng (2008).
Capitalism with Chinese Characteristics. Entrepreneurship and
the State. Cambridge University Press.
- Hung, Ho-fung (2011).
Protest. With Chinese Characteristics. Demonstrations, Riots, and
Petitions in the Mid-Qing Dynasty. Columbia University Press.
- Jacques, Martin (2009).
When China Rules The World. Penguin Books.
- Jain, Purnendra, Er, Lam Peng (2013).
Japan's Strategic Challenges In A Changing Regional Environment.
World Scientific.
- Joseph, William A. (2010).
Politics in China. Oxford University Press.
- Kaplan, R. (2010).
Monsoon: The Indian Ocean and the Future of American Power.
Random House.
- Karan, Pradyumna P. (2005).
Japan In The 21st Century. Environment, Economy, And Society.
The University Press of Kentucky.
- Kekic, L. (2012).
Globalisation, growth and the Asian century.).
Megachange, The World in 2050. The Economist, Profile Books.
- Kim, Suk-Joon. (2011).
Empowering Korea with New Innovations. Insight into Korea Series.
Vol.12. STEPI. The Korea Herald.
- Kim, Suk-Joon. (2011).
Making the High-Speed Train Fly. Korean Global STI Strategy.
STEPI – The Korea Herald.
- Kingston, Jeff (2011).
Japan In Transformation 1945-2010. (2nd edition). Pearson.
- Kuruville, Sarosh, Lee, Ching Kwan, Gallagher, Mary E. (2011).
From Iron Rice Bowl to Informalization. Markets, Workers, and
the State in a Changing China. ILR Press.
- Lanteigne, Marc (2013).
Chinese Foreign Policy, An Introduction.
(Revised and Updated Second Edition). Routledge.
- Lee Kuan Yew (2012).
The Grand Master's Insights on China, the United States, and
the World, Belfer Center Studies in International Security 2012.
- Lee, Young-whan; Schouweiler, Joseph (2012)
Rising Korean Potential Declining American Privilege. Jiphil Media.
- Littlejohn, Ronnie L. (2011).
Confucianism. And Introduction. I.B. Tauris.

- Lu, Duanfang (2011).
Remaking Chinese Urban Form. Modernity, Scarcity and Space, 1949-2005. Routledge.
- Martin Gilens, Benjamin I. Page:
Testing Theories of American Politics: Elites, Interest Groups, and Average Citizens, Perspectives on Politics / Volume 12 / Issue 03 / September 2014, pp 564-581
- Martin, Sherry L. (2011).
Popular Democracy in Japan. How Gender and Community are Changing Modern Electoral Politics. Cornell University Press.
- Mattlin, Mikael (2011).
Politicized Society. The Long Shadow of Taiwan's One-Party Legacy. Nias Press
- McKinsey Global Institute, (2012).
Urban world: Cities and the rise of the consuming class.
- Micklethwait, J., Wooldridge, A. (2014).
The Fourth Revolution, The global race to reinvent the state. The Penguin Press
- Mishra, Pankaj (2012).
From The Ruins Of Empire. The Revolt Against The West And The Remaking Of Asia. Allen Lane.
- Nojonen, Matti (translation and edit) (2009).
Jymäyttämisen Taito. Strategiaoppeja muinaisesta Kiinasta. Gaudeamus.
- Nojonen, Matti (translation and edit) (2009).
Sunzi. Sodankäynnin Taito. Gaudeamus.
- Ogden, Chris (Edit) (2013).
Handbook of China's Governance and Domestic Politics. Routledge.
- Orr, G. (2014).
What could happen in China in 2014? Insights & Publications, McKinsey.
- Paltemaa, Lauri; Vuori, Juha A. (2012).
Kiinan kansantasavallan historia. Gaudeamus.
- Qing, Jiang (2013).
A Confucian Constitutional Order. How China's Ancient Past Can Shape Its Political Future. Princeton University Press.
- Reilly, Benjamin (2007).
Democracy and Diversity: Political Engineering In The Asia-Pacific. Oxford Studies In Democratization. Oxford University Press.
- Reilly, James (2012).
Strong Society, Smart State. The Rise of Public Opinion in China's Japan Policy. Columbia University Press.
- Shapiro, Judith. (2012).
China's Environmental Challenges. Polity.
- Shim, Doobo; Heryanto, Ariel; Siryuvasak, Ubonrat (2010).
Pop Culture Formations across East Asia. Jimoondang.
- Silver, Nate (2012).
The Signal And The Noise. The Art and Science of Prediction. Allen Lane.
- Sivonen, Seppo (2006).
Aasian kaupunkivaltioiden historia. Hong Kong, Macao ja Singapore. Gaudeamus.
- Srinivasan, Ancha; Ling, Frank Hiroshi; Mori, Hideyuki (2012).
Climate Smart Development in Asia. Transition to Low Carbon and Climate Resilient Economies. Routledge.
- Studwell, J. (2013).
How Asia Works. Grove Press
- Taylor, Ian. (2009).
China's New Role in Africa. Lynne Rienner Publishers.
- Tucker, Nancy Bernkopf. (2009).
Strait talk. United States – Taiwan, Relations and the Crisis with China. Harvard University Press.
- Turkki, T. (2013).
Idän taju: vuonna 2015 tapahtuu käänne.
Blogi. <http://www.sitra.fi/blogi/ita-aasia/idan-taju-vuonna-2015-tapahtuu-kaanne>
- Turkki, T. (2013).
China's future discussed at Asia's equivalent of Davos, Sitra. <http://www.sitra.fi/en/artikkelit/east-asia/chinas-future-discussed-asias-equivalent-davos>
- Turkki, T. (2013).
Idän taju: Kiina muuttuu ja haastaa.
Blogi. Sitra. <http://www.sitra.fi/blogi/ita-aasia/idan-taju-kiina-muuttuu-ja-haastaa>.
- Turkki, T. (2014).
Katse itään – Suomi kirjoitettavat sisään Aasian nousuun. Sitra työpaperi.
- Vogel, Ezra F. (2011).
Deng Xiaoping and the Transformation of China. The Belknap Press of Harvard University Press.
- Walter, Carl E.; Howie, Fraser J.T. (2011).
Red Capitalism. The Fragile Financial Foundation of China's Extraordinary Rise. John Wiley & Sons.
- Wang, Zheng. (2012).
Never Forget National Humiliation. Columbia University Press.
- Gordon, Stewart. (2008).
When Asia Was The World. Yale University Press.
- Weber, Steven; Jentleson, Bruce W. (2010).
The End of Arrogance. America In The Global Competition of Ideas. Harvard University Press.
- Weiwei, Z. (2012).
Meritocracy Versus Democracy. The New York Times, 8.11.2012.
- Womack, B. (2010).
China's rise in historical perspective, Rowman & Littlefield Publishers.
- Wuwei, Li. (2011).
How Creativity Is Changing China. Bloomsbury.
- Xu, Chenggang, (2011).
The Fundamental Institutions of China's Reforms and Development. Journal of Economic Literature 2011, 49:4, 1076–1151.
- Yahuda, Michael. (2011).
The International Politics of the Asia-Pacific. Routledge.
- Yuan, Haiwang, Editor. (2010).
This is China. The First 5.000 Years. Berkshire Publishing Group.
- Yves Doz, Mikko Kosonen. (2014).
Governments for the Future: Building the Strategic and Agile State, Sitra.
- Zakaria, Fareed. (2011).
The Post-American World. Release 2.0. W.W. Norton & Company.
- Zang, Xiaowei. (2011).
Understanding Chinese Society. Routledge.

YTM, tietokirjailija **Teppo Turkki** on ollut vuodesta 2012 Sitran johtava Itä-Aasian asiantuntija sekä toiminut Sitran lähettämänä vierailevana tutkijana Chengchin kansallisen yliopiston kansainvälisen politiikan IIR-tutkimuslaitoksessa Taipeissa.

Syksyllä 2014 Turkki siirtyi osaksi Aasian Future Watch -toimintaa Sitran, Tekesin, ulkoasiainministeriön ja Finpron uudentyyppisen, jaettua asiantuntijaresurssia hyödyntävän Team Finland -yhteistyön alettua Itä-Aasian seurannassa. Tekesin vetovastuulla olevassa Future Watch -palvelussa Teppo Turkin pääkohdemaita Aasiassa ovat Japani, Etelä-Korea, Taiwan ja Indonesia.

Aiemmin Turkki on julkaissut mm. Japania ja Koreaa käsittelevät tietokirjat sekä työskennellyt vierailevana tutkijana Wasedan yliopistossa Japanissa. Vuonna 2004 Turkki kutsuttiin Research Fellowiksi Japanin kansainvälisen yliopiston Center for Global Communications –think tankiin. Ennen Sitraan tuloa hän toimi Taideteollisen korkeakoulun, nykyisen Aalto-yliopiston, Suomen taideyliopistojen koulutus- ja kehittämisinstituutti IADE:n johtajana.

Läntiset valtiot ja Suomi sekä perinteiset demokratiat ovat ensimmäistä kertaa vakavasti kohtaamassa Aasiassa kehittyvän yhteiskunnallisen toimintamallin, joka on taloudellisesti ja toiminnallisesti sekä kilpailukyvyltään tehokkaampi.

Globaalin muutoksen keskiössä ei ole demokratian itsensä kriisi, tai läntisten yhteiskuntien perusteiden horjuminen. Haasteina ovat ne mallit, joilla nykyiset läntiset valtiot ja niiden hallintomekanismit systemaattisesti globaalin kilpailun aikana toimivat.

Euroopalla ja Suomella on edessään kaksi välitöntä haastetta: miten rakentaa kestävää hyvinvointia ja pelastaa reilu yhteiskunta, ja miten uudistaa sekä vahvistaa demokratiaamme siten, että kykenemme olemaan globaalisti kilpailukykyisempiä.

Sitran selvityksiä 86

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra on tulevaisuusorganisaatio, joka tekee töitä Suomen kilpailukykyyn ja suomalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Ennakoimme yhteiskunnan muutosta, etsimme käytännön tekemisellä uusia toimintamalleja ja vauhditamme kestävään hyvinvointiin tähtäävää liiketoimintaa.